

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-49-02

Druk nr 464

Warszawa, 7 maja 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- **o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych,

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 31 ust. 3b Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

USTAWA

z dnia

o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady i warunki wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin.
2. Przepisy ustawy dotyczące obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin stosuje się do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób, oraz do członków ich rodzin.

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) obywatelu Unii - oznacza to obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, nie posiadającego obywatelstwa polskiego,
- 2) członku rodziny - oznacza to nie posiadających obywatelstwa polskiego:
 - a) osobę pozostającą z obywatelem Unii w związku małżeńskim uznanym przez przepisy obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) dziecko obywatela Unii mające mniej niż 21 lat lub prowadzące z nim wspólne gospodarstwo domowe,
 - c) krewnego i powinowatego obywatela Unii w linii prostej, pozostającego na utrzymaniu jego lub jego małżonka, lub prowadzącego z nimi wspólne gospodarstwo domowe,
- 3) wykonywaniu pracy - oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą, umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych, a także pełnienie funkcji w organach osób prawnych,
- 4) działalności gospodarczej - oznacza to działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 643 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2),
- 5) wykonywaniu wolnego zawodu - oznacza to wykonywanie zawodów adwokata, aptekarza, architekta, biegłego rewidenta, brokera ubezpieczeniowego, doradcy podatkowego, księgowego, lekarza, psychologa, lekarza stomatologa, lekarza weterynarii, notariusza, pielęgniarki, położnej, radcy prawnego, rzecznika patentowego, rzeczoznawcy majątkowego i tłumacza przysięgłego,

- 6) nieprzerwanym przebywaniu - oznacza to pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres ważności karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu, jeżeli przerwy w pobycie nie były dłuższe niż 6 miesięcy w roku kalendarzowym, z wyłączeniem przypadku odbywania służby wojskowej,
- 7) dokumencie podróży - oznacza to dokument uznany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej, uprawniający do przekroczenia granicy, wydany przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym.

Rozdział 2

Przekraczanie granicy

Art. 3.

1. Obywatel Unii może wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży albo innego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość i obywatelstwo.
2. Członek rodziny nie będący obywatelem Unii może wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ważnego dokumentu podróży oraz wizy.
3. Obowiązek posiadania wizy, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy obywatela państwa, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła umowę międzynarodową o częściowym lub całkowitym zniesieniu obowiązku wizowego.

Rozdział 3

Zasady pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 4.

1. Pobyt obywatela Unii i członka jego rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przekraczający okres 3 miesiące, wymaga uzyskania zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.
2. Wymogu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do obywatela Unii, który wykonuje pracę, wolny zawód lub prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachowując miejsce stałego pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego powraca codziennie lub co najmniej raz w tygodniu.

Art. 5

1. Zezwolenia na pobyt udziela się obywatelowi Unii, jeżeli:
 - 1) wykonuje pracę przez okres przekraczający 12 miesięcy, wykonuje wolny zawód lub prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo
 - 2) posiada ubezpieczenie zdrowotne oraz środki wystarczające do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.
2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uważa się za wystarczające do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, jeżeli przekraczają:

- 1) wysokość środków, od której przyznaje się świadczenia pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 20, poz. 170, Nr 79, poz. 885 i Nr 90, poz. 1001, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 19, poz. 238 oraz z 2001 r. Nr 72, poz. 748, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 973, Nr 111, poz. 1194, Nr 122, poz. 1349 i Nr 154, poz. 1792) oraz
 - 2) wysokość dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego obywatela Unii, od którego przyznaje się świadczenia socjalne inne niż z pomocy społecznej, finansowane ze środków publicznych.
3. Zezwolenia na pobyt udziela się obywatelowi Unii, który:
- 1) w chwili zaprzestania wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej osiągnął wiek emerytalny określony przez polskie przepisy dotyczące ubezpieczenia emerytalnego i wykonywał pracę, wykonywał wolny zawód lub prowadził działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 12 ostatnich miesięcy oraz przebywał nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 3 lat,
 - 2) zaprzestał wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek trwałej niezdolności do pracy i przebywał nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 2 lat,
 - 3) zaprzestał wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej na skutek trwałej niezdolności do pracy, wynikającej z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej,

- jeżeli posiadane przez niego uprzednio zezwolenie na pobyt utraciło ważność nie wcześniej niż przed upływem 2 lat przed złożeniem wniosku o ponowne wydanie zezwolenia na pobyt.

Art. 6.

1. Zezwolenia na pobyt udziela się na 5 lat, licząc od daty jego wydania.
2. Zezwolenie na pobyt przedłuża się po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, na kolejne okresy 5-letnie, z zastrzeżeniem ust. 3, na wniosek obywatela Unii, jeżeli spełnia on warunki wymagane do uzyskania zezwolenia na pobyt z zastrzeżeniem ust. 4.
3. Jeżeli obywatel Unii przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem pracy i w dniu złożenia wniosku o pierwsze przedłużenie zezwolenia na pobyt, pozostaje bez pracy z przyczyn przez siebie niezawinionych, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy – zezwolenie na pobyt przedłuża się na okres 12 miesięcy.
4. Wymogu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, nie stosuje się do obywatela Unii, o którym mowa w art. 5 ust. 3.

Art. 7.

Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się obywatelowi Unii, który posiada środki i ubezpieczenie, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, i na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) podejmuje studia lub

- 2) wykonuje pracę lub prowadzi działalność gospodarczą przez okres od 3 do 12 miesięcy, lub
- 3) poszukuje pracy.

Art. 8.

1. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się w przypadku, o którym mowa w art. 7:
 - 1) w pkt 1 – na 1 rok,
 - 2) w pkt 2 – na okres wykonywania pracy, wynikający z pisemnego oświadczenia pracodawcy lub podmiotu upoważnionego do powierzenia obywatelowi Unii wykonywania pracy o zamiarze powierzenia wykonywania pracy lub zaświadczenia o wykonywaniu pracy, wskazujących okres zatrudnienia, lub na okres prowadzenia działalności gospodarczej,
 - 3) w pkt 3 – na 6 miesięcy.
2. Zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przedłuża się na kolejne okresy roczne, jednakże nie dłużej niż do dnia ukończenia studiów.

Art. 9.

1. Zezwolenie na pobyt oraz zezwolenie na pobyt czasowy udzielone obywatelowi Unii obejmuje członka rodziny obywatela Unii.
2. Zezwolenie na pobyt czasowy nie może obejmować krewnych i powinowatych obywatela Unii ubiegającego się o to zezwolenie w związku z podjęciem studiów.

Art. 10.

W przypadku gdy członek rodziny nie został objęty decyzją o zezwoleniu na pobyt lub decyzją o zezwoleniu na pobyt czasowy, a wystąpiły okoliczności uzasadniające objęcie go taką decyzją, wydaną uprzednio decyzję zmienia się.

Art. 11.

1. W przypadku gdy zezwolenie na pobyt udzielone obywatelowi Unii obejmuje także członka rodziny, w razie śmierci obywatela Unii, członek rodziny zachowuje prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tego zezwolenia, o ile spełnia warunki, o których mowa w art. 5 ust. 1.
2. Wymogu spełnienia warunków, o których mowa w art. 5 ust. 1, nie stosuje się do:
 - 1) małoletniego członka rodziny obywatela Unii,
 - 2) członków rodziny obywatela Unii, o którym mowa w art. 5 ust. 3.

Art. 12.

1. Obywatelowi Unii i członkowi jego rodziny, można odmówić udzielenia zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy, wyłącznie ze względu na konieczność ochrony porządku i

bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia publicznego albo ze względu na zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa.

2. W decyzji o odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt lub na pobyt czasowy określa się termin opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie krótszy niż 15 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

Art. 13.

Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz chorób, które uznaje się za zagrażające zdrowiu publicznemu, z uwzględnieniem zaleceń wydanych w tym zakresie przez Światową Organizację Zdrowia.

Art. 14.

1. Obywatelowi Unii, któremu udzielono zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy albo przedłużono te zezwolenia, wydaje się kartę pobytu obywatela Unii Europejskiej, na okres ważności udzielonego zezwolenia.
2. Członkowi rodziny nie posiadającemu obywatelstwa Unii, któremu udzielono zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy albo przedłużono te zezwolenia, wydaje się dokument pobytu.

Art. 15.

1. Karta pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokument pobytu określają rodzaj udzielonego zezwolenia, okres ich ważności oraz imię i nazwisko osoby, której zostały wydane, podczas jej pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Obywatel Unii i członek rodziny jest obowiązany niezwłocznie zwrócić posiadaną kartę pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokument pobytu organowi, który je wydał w przypadku nabycia obywatelstwa polskiego lub cofnięcia zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.
3. W razie zgonu obywatela Unii lub członka rodziny nie posiadającego obywatelstwa Unii obowiązek zwrotu karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu spoczywa na osobach obowiązanych do zgłoszenia zgonu na podstawie przepisów o aktach stanu cywilnego.

Art. 16.

Karta pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokument pobytu podlegają wymianie w przypadku:

- 1) zmiany nazwiska lub imienia,
- 2) zmiany adresu lub innych danych, które wpisuje się do karty pobytu (dokumentu pobytu),
- 3) zmiany wyglądu utrudniającego ustalenie tożsamości obywatela Unii lub członka rodziny,

- 4) uszkodzenia dotychczas posiadanej karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu w stopniu utrudniającym posługiwanie się nimi,
- 5) utraty dotychczas posiadanej karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu.

Art. 17.

Za wydanie karty pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokumentu pobytu pobiera się opłatę w kwocie równej wysokości opłaty za wydanie obywatelowi polskiemu dowodu osobistego.

Art. 18.

1. Zezwolenie na pobyt udzielone obywatelowi Unii cofa się, jeżeli:
 - 1) nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego albo nie posiada środków wystarczających do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej z zastrzeżeniem ust. 2 lub
 - 2) wymaga tego ochrona porządku i bezpieczeństwa publicznego albo bezpieczeństwo i obronność państwa.
2. Zezwolenia na pobyt udzielonego obywatelowi Unii, który:
 - 1) w chwili zaprzestania wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej osiągnął wiek emerytalny określony przez polskie przepisy dotyczące ubezpieczenia emerytalnego i wykonywał pracę, wykonywał wolny zawód lub prowadził działalność gospodarczą na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 12 ostatnich miesięcy oraz przebywał nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 3 lat,

- 2) zaprzestał wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek trwałej niezdolności do pracy i przebywał nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 2 lat,
- 3) zaprzestał wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek trwałej niezdolności do pracy, wynikającej z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej
 - nie cofa się choćby środki na pokrycie kosztów pobytu były niewystarczające.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, zezwolenia na pobyt nie cofa się, jeżeli obywatel Unii przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem pracy przez okres przekraczający 12 miesięcy i pozostaje bez pracy z przyczyn przez siebie niezawinionych.
4. Zezwolenie na pobyt czasowy cofa się, w przypadkach, o których mowa w ust. 1, a także jeżeli właściwy organ stwierdzi, że obywatel Unii:
 - 1) utracił status studenta lub
 - 2) zaprzestał wykonywania pracy, lub
 - 3) zaprzestał poszukiwania pracy.
5. W decyzji o cofnięciu zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy wydanej w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, określa

się termin opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie krótszy niż 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

Art. 19.

1. Obywatel Unii lub członek rodziny może być wydalony z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie ze względu na konieczność ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz ze względu na zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa.
2. Decyzja o wydaleniu powoduje z mocy prawa cofnięcie zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.

Rozdział 4

Tryb postępowania i właściwość organów

Art. 20.

Postępowanie w sprawach uregulowanych w ustawie prowadzi się według przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 21.

1. Zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy udziela się oraz przedłuża się je na wniosek obywatela Unii.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać następujące dane osobowe obywatela Unii i członka rodziny, z którym zamierza on przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - 1) imię i nazwisko,

- 2) imię ojca,
 - 3) data, miejscowość i kraj urodzenia,
 - 4) płeć,
 - 5) obywatelstwo,
 - 6) adres do korespondencji.
3. Obywatel Unii jest obowiązany przedstawić ważny dokument podróży albo inny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo.

Art. 22.

1. Jeżeli wniosek o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy obejmuje członka rodziny, obywatel Unii jest obowiązany dołączyć do wniosku:
 - 1) dokumenty potwierdzające zawarcie małżeństwa, istnienie stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa z członkiem rodziny,
 - 2) dokument potwierdzający fakt pozostawania członka rodziny na jego utrzymaniu lub prowadzenia z nim wspólnego gospodarstwa domowego w kraju pochodzenia lub państwie, z którego przybył,
 - 3) pisemną zgodę, o której mowa w ust. 3, jeżeli wniosek obejmuje małżonka lub innego członka rodziny, który ukończył 16 lat.
2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do małżonka obywatela Unii, który nie pozostaje na jego utrzymaniu.
3. W przypadku gdy wniosek obejmuje małżonka lub innego członka rodziny, który ukończył 16 lat konieczna jest na to zgoda tej osoby wyrażona na piśmie.

Art. 23.

1. Obywatel Unii ubiegający się o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pobyt w związku z okolicznością, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, jest obowiązany dołączyć do wniosku:
 - 1) pisemne oświadczenie pracodawcy lub podmiotu upoważnionego do powierzenia obywatelowi Unii wykonywania pracy, o zamiarze powierzenia wykonywania pracy lub zaświadczenie o wykonywaniu pracy, wskazujące okres zatrudnienia lub
 - 2) odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, jeżeli odrębne przepisy wymagają takiego wpisu do rejestru albo inny dokument poświadczający wykonywanie zawodu.
2. Obywatel Unii ubiegający się o udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na pobyt, powołując się na okoliczność, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, jest obowiązany dołączyć do wniosku:
 - 1) dowód potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego oraz
 - 2) oświadczenie o posiadaniu środków wystarczających do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Art. 24.

1. Obywatel Unii ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy jest obowiązany dołączyć do wniosku:
 - 1) dowód potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego oraz

- 2) oświadczenie o posiadaniu środków niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz
 - 3) zaświadczenie państwowej lub niepaństwowej szkoły wyższej w sprawie przyjęcia na studia, określające przewidywany regulaminem studiów czas trwania nauki - w przypadku, o którym mowa w art. 7 pkt 1,
 - 4) pisemne oświadczenia pracodawcy lub podmiotu upoważnionego do powierzenia obywatelowi Unii wykonywania pracy, o zamiarze powierzenia wykonywania pracy lub zaświadczenia o wykonywaniu pracy, wskazujące okres zatrudnienia – w przypadku, o którym mowa w art. 7 pkt 2,
 - 5) zaświadczenie o dokonaniu rejestracji we właściwym urzędzie pracy – w przypadku, o którym mowa w art. 7 pkt 3.
2. Obywatel Unii ubiegający się o przedłużenie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z podjęciem studiów jest obowiązany dołączyć do wniosku zaświadczenie państwowej lub niepaństwowej szkoły wyższej o kontynuowaniu nauki, określające przewidywany regulaminem studiów czas trwania nauki.

Art. 25.

1. Wymiany karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu dokonuje się na wniosek obywatela Unii lub członka rodziny.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać następujące dane osobowe obywatela Unii lub członka rodziny:
 - 1) imię i nazwisko,

- 2) datę i miejscowość urodzenia.
3. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy wskazać przyczynę ubiegania się o wymianę karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu.
4. W przypadkach, o których mowa w art. 16 pkt 1-4, do wniosku należy dołączyć posiadaną kartę pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu, dokument potwierdzający tożsamość osoby składającej wniosek oraz decyzję o udzieleniu zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.
5. W przypadku, o którym mowa w art. 16 pkt 5, do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o zgłoszeniu Policji utraty karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu.

Art. 26.

1. Decyzje w sprawach zezwoleń na pobyt i zezwoleń na pobyt czasowy, a także karty pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokumenty pobytu wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu obywatela Unii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Organem właściwym w sprawach przedłużania i cofania zezwoleń na pobyt i zezwoleń na pobyt czasowy oraz wydania kart i dokumentów, o których mowa w ust. 1, po przedłużeniu tych zezwoleń jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela Unii.
3. Organem odwoławczym od decyzji wojewody w sprawach, o których mowa w ust. 1 i 2, jest Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

Art. 27.

1. Decyzje w sprawach, o których mowa w art. 23 ust. 1, wojewoda wydaje po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Straży Granicznej.
2. Nieprzekazanie w terminie 30 dni od dnia doręczenia żądania opinii, o której mowa w ust. 1, uznaje się za równoznaczne ze spełnieniem wymogu uzyskania tej opinii.

Art. 28.

1. Wojewoda prowadzi rejestr wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy oraz wydanych w tych sprawach decyzji.
2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) dane osobowe obywatela Unii i członka rodziny:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) obywatelstwo,
 - c) narodowość,
 - 2) datę złożenia wniosku,
 - 3) rodzaj i datę wydanej decyzji,
 - 4) liczbę osób objętych decyzją,
 - 5) informację o uiszczeniu opłaty za wydanie karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu,
 - 6) sygnaturę akt,

- 7) numer i datę wydania karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu,
 - 8) informację o utracie lub wymianie karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu,
 - 9) inne dane mające związek z wpisem do rejestru.
3. Dane zawarte w rejestrze mogą być udostępniane za pomocą urządzeń teleinformatycznych:
4. Komendantowi Głównemu Policji,
- 1) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej,
 - 2) Prezesowi Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców,
 - 3) konsulowi,
 - 4) sądowi,
 - 5) prokuratorowi.

Art. 29.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy oraz wydanych w tych sprawach decyzji, uwzględniając zakres gromadzonych w nim danych i informacji, określonych w art. 28 ust. 2.

Art. 30.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz

dokumentu pobytu, uwzględniając zakres danych, które powinny być zawarte w tych dokumentach, określony w art. 15 ust.1.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 31.

W ustawie z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400) w art. 1 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ustawy nie stosuje się:

- 1) z wyjątkiem art. 5 ust. 1 i 96, do szefów i członków personelu misji dyplomatycznych, kierowników urzędów konsularnych i członków personelu konsularnego państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, pod warunkiem wzajemności i posiadania przez te osoby odpowiednich dokumentów,
- 2) do obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin w zakresie uregulowanym ustawą o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób.”.

Art. 32.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 86, poz. 960 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 60, poz. 610, Nr 76, poz. 811, Nr 100, poz. 1085 i Nr 129, poz. 1441) w art. 2 w ust. 1 po lit. j) dodaje się lit. k) i l) w brzmieniu:

- „k) pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- l) pobytu obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób.”.

Art. 33.

1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz karty pobytu wydane cudzoziemcom będącym obywatelami Unii na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane i wywołują skutki prawne takie jak zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy oraz karty pobytu obywatela Unii Europejskiej.
2. Postępowania wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy na wnioski obywateli Unii w sprawach o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się i nie zakończone do tego dnia decyzją ostateczną, są prowadzone według przepisów niniejszej ustawy.
3. Wpisy, dokonane w rejestrach prowadzonych przez wojewodów na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach, dotyczące wniosków o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas

oznaczony cudzoziemcom będącym obywatelami Unii i wydanych w tych sprawach decyzji, pozostają w tych rejestrach.

Art. 34.

Ustawę stosuje się od dnia, który zostanie ustalony w odrębnej ustawie określającej terminy wejścia w życie przepisów dostosowujących polskie prawo do prawa Unii Europejskiej.

Art. 35.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W obecnym stanie prawnym problematykę wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 25 czerwca 1997 r. (Dz. U. z 2001r. Nr 127, poz. 1400). Przedmiotowy projekt ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzupełnia i zamyka system regulacji prawnych z zakresu wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po przystąpieniu do Unii Europejskiej.

Proces harmonizacji polskich przepisów dotyczących zasad wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z prawem Unii Europejskiej rozpoczęto od uregulowania problematyki napływu obywateli państw trzecich w ustawie z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 475). Z uwagi na to, że z przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej wynika specyficzny sposób uregulowania wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium „państw goszczących”, nie wprowadzano zmian do ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach, lecz przygotowana została odrębna ustawa. Przedmiotowy projekt ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dopełnia zatem system, wprowadzając do prawa polskiego przepisy umożliwiające stosowanie dyrektyw i rozporządzeń obowiązujących w Unii Europejskiej, regulujących zagadnienie swobody przepływu osób.

W Traktacie Ustanawiającym Wspólnotę Europejską w wersji Traktatu z Amsterdamu problematykę cudzoziemców rozdzielono między Tytuł III (Swobodny przepływ osób, usług i kapitału) i Tytuł IV (Polityki: wizowa, azyłowa i imigracyjna oraz inne dotyczące swobodnego przepływu osób). Tytuł III odnosi się do migracji na obszarze unijnym obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, zaś Tytuł IV – do imigracji na obszar unijny obywateli państw trzecich.

Zasadność rozdzielania problematyki przepływu obywateli państw członkowskich między państwami należącymi do Unii Europejskiej od problematyki napływu obywateli państw trzecich wynika zarówno z realizacji idei wspólnego rynku, gdzie swobodę przepływu osób zaliczono, obok swobody przepływu towarów, usług i kapitału, do podstawowych warunków umożliwiających utworzenie takiego rynku, jak i ze szczególnych uprawnień obywateli państw członkowskich, którzy są

jednocześnie obywatelami Unii Europejskiej (Tytuł II Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską w wersji Traktatu z Amsterdamu „Obywatelstwo Unii”).

Dyrektywy i rozporządzenia Unii Europejskiej z obszaru „swobody przepływu osób”, to przede wszystkim:

- 1) Dyrektywa 64/221 z dnia 25 lutego 1964 r. w sprawie koordynacji środków dotyczących przyjazdu i pobytu obywateli obcych państw, które są uzasadnione ze względu na ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz zdrowia publicznego,
- 2) Rozporządzenie 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty,
- 3) Dyrektywa 68/360 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego pracowników państw członkowskich i ich rodzin na obszarze Wspólnoty,
- 4) Rozporządzenie 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r. w sprawie prawa pracowników do pozostania na terytorium państwa członkowskiego po uprzednim wykonywaniu pracy,
- 5) Dyrektywa 73/148 z dnia 21 maja 1973 r. w sprawie ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty w związku z prowadzoną działalnością w ramach samozatrudnienia i świadczeniem usług,
- 6) Dyrektywa 75/34 z dnia 17 grudnia 1974 r. w sprawie prawa obywateli państw członkowskich do pozostania na terytorium innego państwa członkowskiego po ustaniu wykonywania działalności w ramach samozatrudnienia,
- 7) Dyrektywa 90/364 z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie prawa pobytu,
- 8) Dyrektywa 90/365 z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie pobytu pracowników najemnych i pozostających w samozatrudnieniu po zakończeniu działalności zawodowej oraz
- 9) Dyrektywa 93/96 z dnia 29 października 1993 r. w sprawie prawa pobytu studentów.

Punkt wyjścia przy konstruowaniu projektu ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowiły przepisy dyrektywy 90/364 z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie prawa pobytu. Należy bowiem podkreślić, że w powyższej regulacji zawierają się postanowienia wcześniejszych dyrektyw i rozporządzeń z obszaru „swobody przepływu osób”. Dyrektywa ta rozciągnęła prawo do pobytu na terytorium innego państwa członkowskiego na wszystkich obywateli Unii Europejskiej, bez różnicowania na wymieniane we wcześniejszych dyrektywach i rozporządzeniach kategorie osób, określone ze względu na wykonywanie

pracy, świadczenie usług, pozostawanie w samozatrudnieniu itp. Mając powyższe na uwadze, regulacje zawarte w projekcie opierają się na założeniu, że każdy obywatel Unii Europejskiej będzie posiadał prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod warunkiem spełnienia przesłanek wskazanych w art. 1 ust. 1 ww. dyrektywy, tj. w art. 5 ust. 1 projektu ustawy. Od tej generalnej zasady zostały wprowadzone odstępstwa na korzyść obywateli Unii Europejskiej w tych przypadkach, w których z rozporządzeń lub dyrektyw wynikało, że wymogi te powinny być mniej rygorystyczne, bądź nie powinny być ich wcale.

Art. 1 określa zakres przedmiotowy ustawy. Regulację z ust. 2 wprowadzono ze względu na konieczność wskazania zakresu stosowania ustawy także w odniesieniu do osób nie będących obywatelami Unii Europejskiej. Powyższe rozwiązanie podyktowane zostało istniejącym porozumieniem o utworzeniu Europejskiego Obszaru Gospodarczego między Wspólnotami, ich państwami członkowskimi, z jednej strony, oraz członkami EFTA, z drugiej strony, którego celem było rozszerzenie wspólnotowego rynku wewnętrznego na kraje należące do EFTA, bez czynienia ich członkami Wspólnoty. Na całym obszarze Europejskiego Obszaru Gospodarczego wskutek powyższego porozumienia obowiązują podstawowe swobody wspólnotowe, w tym również zasada swobodnego przepływu osób. Stąd, określając zakres ustawy, wskazano także obywateli państw nie należących do Unii Europejskiej, ale korzystających z tych samych swobód.

Art. 2 zawiera definicje pojęć stosowanych w ustawie. Definicja „obywatela Unii” zaczerpnięta została z art. 17 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską w wersji Traktatu z Amsterdamu. Pojęcie „członek rodziny” wyczerpuje zakres pojęcia „family members” użytego w dyrektywach w odniesieniu do cudzoziemców obywateli Unii Europejskiej jak i cudzoziemców – obywateli państw trzecich, których uprawnienia regulują zarówno Traktaty jak i poszczególne dyrektywy. Definicja „członka rodziny” pochodzi z art. 10 rozporządzenia 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. Z kolei pojęciom: „wykonywanie pracy” oraz „działalności gospodarczej” przypisano znaczenie, w jakim zostały użyte odpowiednio w ustawach: z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56 z późn. zm.) oraz z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 z późn. zm.), z tym że definicję „wykonywania pracy” rozszerzono o pełnienie funkcji w organach osób prawnych. W tym miejscu należy dodatkowo wyjaśnić, że pojęcie „działalność gospodarcza” zawiera w sobie również stosowany w dyrektywach zwrot „samozatrudnienie”. Na użytek przedmiotowej ustawy wprowadzono ponadto definicję: „wykonywania wolnego zawodu”

przez wskazanie konkretnych zawodów, „nieprzerwanym przebywaniu” - określając czas wymagany do tego, by można było mówić o takim przebywaniu oraz „dokumentu podróży”, jako dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy, który został wydany przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym.

Art. 3 określa szczególne prawo obywatela Unii do wjazdu na terytorium innego państwa członkowskiego na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo. Prawo to wskazane zostało między innymi w art. 3 ust. 1 dyrektywy 73/148 z dnia 21 maja 1973 r. oraz art. 3 ust. 1 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r. Z kolei posiadanie wiz przez członków rodziny obywateli Unii nie będących obywatelami Unii Europejskiej wynika z art. 3 ust. 2 wyżej wymienionej dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r. Jednocześnie wprowadzono zasadę, że z obowiązku posiadania wiz będą zwolnieni obywatele tych państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowy o zniesieniu obowiązku wizowego.

Art. 4 w ust. 1 wprowadza zasadę, że pobyt obywatela Unii i członka jego rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przekraczający okres 3 miesięcy, wymaga uzyskania zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy. Tym samym do systemu prawa polskiego włącza się regulacje zawarte w rozporządzeniach i dyrektywach wskazanych na wstępie. Przepis ust. 2 wprowadza wyjątek od generalnej zasady wskazanej w ust. 1. Przepis ten wskazuje przypadki, kiedy uzyskanie zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy przez obywatela Unii nie jest wymagane. Jest to możliwe gdy wykonuje on pracę, wykonuje wolny zawód lub prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a miejsce jego zamieszkania znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do którego powraca codziennie lub co najmniej raz w tygodniu. Powyższe zostało zaczerpnięte z art. 8 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r.

Art. 5 określa okoliczności uzasadniające udzielenie zezwolenia na pobyt. Wymienione przesłanki zaczerpnięte zostały z art. 1 ust. 1 dyrektywy 90/364 z dnia 28 czerwca 1990 r. Założenie wprowadzone w ust. 2, że środki niezbędne do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez potrzeby korzystania ze środków pomocy społecznej uznaje się za wystarczające, jeżeli są wyższe od poziomu środków, od którego przyznaje się świadczenia pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414 z późn. zm.) oraz od wysokości dochodu na

jednego członka gospodarstwa domowego, powoduje, iż warunek wymieniony w ust. 1 pkt 2 obejmuje również okoliczności wskazywane we wcześniejszych przepisach prawa wspólnotowego, to jest: z art. 1 ust. 1 dyrektywy 90/364 z dnia 28 czerwca 1990 r., art. 2 ust. 1 rozporządzenia 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r. oraz art. 2 ust. 1 dyrektywy 75/34 z dnia 17 grudnia 1974 r. Przepis ust. 3. uwzględnia postanowienia art. 1-3 Rozporządzenia 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r. Dotyczy on wyłączenia wymogu wskazanego w ust. 1 w stosunku do osób, które zaprzestały wykonywania pracy, wolnego zawodu, czy prowadzenia działalności gospodarczej, uzyskując uprawnienia emerytalne lub rentowe, oraz w stosunku do członków ich rodzin.

Art. 6 wskazuje okres, na jaki udziela się zezwolenia na pobyt – 5 lat od daty wydania. Przedłużenie następuje po upływie wskazanego okresu na kolejne okresy 5-letnie. Zezwolenie to może także zostać ograniczone do 12 miesięcy, w przypadku gdy obywatel Unii wjechał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z wykonywaniem pracy i pozostaje bez pracy z przyczyn przez siebie niezawinionych przez ponad 12 miesięcy, a zezwolenie na pobyt jest przedłużane po raz pierwszy. W ust. 4 wprowadzono regulację wyłączającą stosowanie wymogu wskazanego w art. 5 ust. 1 pkt 2 do obywateli Unii wymienionych w ust. 3 tego przepisu. Uregulowania powyższe wynikają z art. 6 i 7 ust. 2 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r., art. 2 dyrektywy 90/364 z dnia 28 czerwca 1990 r. i art. 2 dyrektywy 90/365 z dnia 28 czerwca 1990 r.

Art. 7 określa warunki, od spełnienia których uzależnia się udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy. Zezwolenie to jest udzielane obywatelowi Unii, na jego wniosek, w przypadku podjęcia studiów, wykonywania pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej, przez okres od 3 do 12 miesięcy lub poszukiwania pracy – zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r. i art. 1 dyrektywy 93/96 z dnia 29 października 1993 r.

Art. 8 precyzuje okres, na który udziela się zezwolenia na pobyt czasowy przy rozróżnieniu celu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. I tak, w przypadku odbywania studiów zezwolenie jest udzielane na 1 rok i przedłużane na kolejne okresy roczne, jednakże nie dłużej niż do dnia ukończenia studiów. Natomiast w stosunku do obywateli Unii wykonujących pracę lub prowadzących działalność gospodarczą przez okres od 3 do 12 miesięcy, jest to okres zatrudnienia wynikający z pisemnego oświadczenia pracodawcy lub podmiotu upoważnionego o zamiarze powierzenia wykonywania pracy lub zaświadczenia o wykonywaniu pracy, zaś gdy chodzi o obywateli Unii poszukujących pracy - zezwolenia na pobyt czasowy udziela się na 6 miesięcy. Powyższe zostało wywiedzione z przepisów art. 6 dyrektywy 68/360 z dnia 28 czerwca

1990 r. z dnia 15 października 1968 r. oraz art. 2 dyrektywy 93/96 z dnia 29 października 1993 r.

Art. 9 stanowi, że zezwolenie na pobyt oraz zezwolenie na pobyt czasowy obejmuje członka rodziny obywatela Unii. W ust. 2 natomiast zostało wprowadzone ograniczenie w stosunku do krewnych i powinowatych obywatela Unii ubiegającego się o zezwolenie na pobyt czasowy w związku z podjęciem studiów, którym nie udziela się takiego zezwolenia. Uregulowania wynikają z art. 1 ust. 3 dyrektywy 90/364 oraz art. 1 dyrektywy 93/96 z dnia 29 października 1993 r.

Art. 10 dotyczy sytuacji, gdy wydaną uprzednio decyzję zmienia się. Dzieje się tak, gdy występują okoliczności uzasadniające objęcie członka rodziny decyzją o zezwoleniu na pobyt lub decyzją o zezwoleniu na pobyt czasowy.

Art. 11 reguluje sytuację członków rodziny nie będących obywatelami Unii w przypadku śmierci obywatela Unii. Zachowują oni prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt, udzielonego nieżyjącemu już obywatelowi Unii, jeżeli spełniają warunki określone w art. 5 ust. 1. Uregulowanie powyższe wprowadzono w związku z art. 3 ust. 1 rozporządzenia 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r. Jednocześnie w ust. 2 wprowadzono wyłączenie co do obowiązku spełnienia warunków, o których mowa w art. 5 ust. 1, w odniesieniu do przypadku, gdyby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pozostał jedynie małoletni członek rodziny obywatela Unii oraz do członków rodziny obywatela Unii, o których mowa w art. 6 ust. 4.

Art. 12 wprowadza możliwość odmowy wydania zezwoleń obywatelowi Unii i członkowi jego rodziny. Uregulowanie wynika z art. 10 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r., art. 8 dyrektywy 73/148 z dnia 21 maja 1973 r., art. 9 dyrektywy 75/34 z dnia 17 grudnia 1974 r., art. 2 ust. 3 dyrektywy 90/364 z dnia 28 czerwca 1990 r. oraz art. 2 ust. 2 dyrektywy 90/365 z dnia 28 czerwca 1990 r.

Art. 13 zobowiązuje ministra właściwego do spraw zdrowia do określenia, w drodze rozporządzenia, wykazu chorób, które uznaje się za zagrażające zdrowiu publicznemu.

Art. 14 i 15 dotyczą dokumentów wydawanych obywatelowi Unii, który uzyskał zezwolenie na pobyt lub zezwolenie na pobyt czasowy oraz członkowi rodziny. Wskazują okres, na jaki są wydawane te dokumenty (ich ważność) i jakie zawierają informacje. Ponadto został wprowadzony obowiązek zwrotu tych dokumentów w przypadku nabycia przez obywatela Unii obywatelstwa polskiego lub cofnięcia zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na przebywanie czasowe. Przepisy w sprawie dokumentów zostały zastosowane zgodnie z uregulowaniami art. 4 ust. 1, 2 i 4 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r., art. 4 ust. 1 oraz art. 4

ust. 3 i art. 7 dyrektywy 73/148 z dnia 21 maja 1973 r., art. 2 ust. 1 dyrektywy 90/364 z dnia 28 czerwca 1990 r., art. 2 ust. 1 dyrektywy 90/365 z dnia 28 czerwca 1990 r., a także art. 2 ust. 1 dyrektywy 93/96 z dnia 28 czerwca 1990 r.

Art. 16 wskazuje przypadki wymiany karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu.

Art. 17 określa wysokość opłaty pobieranej za wydanie karty pobytu obywatela Unii Europejskiej i karty pobytu czasowego obywatela Unii Europejskiej w kwocie równej wysokości opłaty za wydanie obywatelowi polskiemu dowodu osobistego. Regulacja jest zgodna z postanowieniami art. 9 ust. 1 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r., art. 7 ust. 1 dyrektywy 73/148 z dnia 21 maja 1973 r. oraz art. 6 ust. 1 lit. a) rozporządzenia 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r.

Art. 18 określa przypadki cofnięcia zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy oraz wyjątki od tej zasady.

Art. 19 wskazuje przyczyny umożliwiające wydalenie obywatela Unii i członka rodziny z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Do spraw nieuregulowanych w projekcie ustawy będą miały zastosowanie odpowiednie przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400) – w związku z wprowadzeniem w art. 27 projektu stosownej zmiany ustawy o cudzoziemcach. Uregulowanie to wynika z art. 3 dyrektywy 64/221 z dnia 25 lutego 1964 r.

Art. 20 stanowi, że postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie są prowadzone według przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 21 formułuje zasadę, że zezwolenie na pobyt i zezwolenie na pobyt czasowy jest udzielane na wniosek. Ponadto zostały wymienione niezbędne elementy, które taki wniosek powinien zawierać.

Art. 22 określa dokumenty, które obywatel Unii powinien dołączyć do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy, jeżeli wniosek obejmuje członka jego rodziny. Są nimi dokumenty, które potwierdzają zawarcie małżeństwa albo stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa z obywatelem Unii, bądź pozostawanie na utrzymaniu obywatela Unii lub prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego w kraju pochodzenia lub państwie z którego przybyli, zgodnie z art. 4 ust. 3 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r. Ponadto wprowadzone zostało wyłączenie stosowania przepisu ust. 1 pkt 2 w odniesieniu do małżonka obywatela Unii, który nie pozostaje na jego utrzymaniu.

Przepisy art. 23 i 24 wskazują dowody, które jest obowiązany przedstawić obywatel Unii ubiegający się o udzielenie zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.

Przepis art. 25 dotyczy wymiany karty pobytu obywatela Unii Europejskiej lub dokumentu pobytu. Wskazuje ponadto dane osobowe, które powinien zawierać wniosek o wymianę tych dokumentów. Przepisy wynikają z postanowień art. 4 ust. 3 dyrektywy 68/360, art. 1 ust. 1 dyrektywy 90/364 i art. 2 ust. 1 dyrektywy 93/96.

Art. 26 określa organ właściwy w sprawach udzielenia, przedłużenia i cofnięcia zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy oraz wydania kart i dokumentu pobytu, a także organ odwoławczy w tych sprawach.

Art. 27 formułuje zasadę, że decyzje w sprawach o udzielenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy będą wydawane po uzyskaniu opinii Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Art. 28 nakłada na wojewodę obowiązek prowadzenia rejestru wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy oraz wydanych w tych sprawach decyzji, a także rejestru decyzji o wydaleniu obywateli Unii i członków ich rodzin. Przepisy ust. 2 i 3 określają zakres danych, które mają być zawarte w powyższych rejestrach. Z kolei w ust. 4 wskazano organy, którym dane z rejestrów będą udostępniane.

Art. 29 wprowadza upoważnienie dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do określenia sposobu prowadzenia rejestru, o którym mowa w art. 24.

W art. 30 zostało wprowadzone upoważnienie dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do określenia wzoru karty pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz dokumentu pobytu.

Art. 31 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach przez zawężenie zakresu przedmiotowego ustawy. Wyłączeni z jej stosowania zostali obywatele Unii Europejskiej oraz członkowie ich rodzin przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów projektowanej ustawy, a także obywatele państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów projektowanej ustawy.

Art. 32 wprowadza zmiany do ustawy z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej przez zwolnienie z opłaty skarbowej zezwolenia na pobyt i pobyt czasowy, co jest zgodne z art. 9 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r., art. 7 dyrektywy 73/148 z dnia 21 maja 1973 r.

Art. 33 stanowią przepisy przejściowe w zakresie obowiązywania zezwoleń i dokumentów wydanych obywatelom Unii Europejskiej na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach oraz wpisów

dokonanych w rejestrach prowadzonych przez wojewodów na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 34 i 35 dotyczą terminu wejścia w życie ustawy.

W związku z przyjętym w projekcie założeniem, że za udzielenie zezwoleń na pobyt czasowy i zezwoleń na pobyt oraz za wydawanie kart pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokumentu pobytu będzie pobierana opłata w kwocie równej wysokości opłaty za wydanie obywatelowi polskiemu dowodu osobistego spowoduje uszczuplenie dochodów budżetu o kwotę, wynoszącą około 1.900.000 PLN rocznie. Uregulowanie to jest zgodne z art. 9 ust. 1 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r., art. 7 ust. 1 dyrektywy 73/148 z dnia 21 maja 1973 r. oraz art. 6 ust. 1 lit. a) rozporządzenia 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r.

Powyższego, szacunkowego wyliczenia, dokonano na podstawie informacji o liczbie udzielonych i wydanych w okresie od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 28 lutego 2002 r. zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwoleń na osiedlenie się oraz kart pobytu, które objęły obywateli Unii Europejskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach.

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny, gdyż dotyczy jedynie legalizacji pobytu obywateli Unii oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a nie reguluje ich dostępu do zatrudnienia i korzystania ze świadczeń systemu zabezpieczenia społecznego.

UZASADNIENIE
DOSTOSOWAWCZEGO CHARAKTERU
PROJEKTU USTAWY O
ZASADACH I WARUNKACH WJAZDU I POBYTU OBYWATELI UNII EUROPEJSKIEJ
ORAZ CZŁONKÓW ICH RODZIN NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Projektowana ustawa o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowuje podstawy prawne obowiązywania, z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w UE, zasady swobodnego przepływu osób, wyrażonej w Traktacie Ustanawiającym Wspólnotę Europejską (TWE). Uzupełnia ona i zamyka system regulacji prawnych dotyczących wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

Szczegółowe przepisy wspólnotowego prawa pierwotnego, dotyczące swobody przepływu osób znajdują się w Tytule III Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską a także w Tytule IV dotyczącym wiz, azylu, imigracji i innych polityk związanych ze swobodą przepływu osób.

W oparciu o powyższe przepisy wydane zostały akty wtórnego prawa wspólnotowego, które na mocy projektowanej ustawy zostają implementowane do prawa polskiego. Należą do nich:

- 1) Dyrektywa Rady 64/221/EWG z dnia 25 lutego 1964 r. w sprawie koordynacji środków specjalnych związanych z przepływem i pobytem stałym cudzoziemców, uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego,
- 2) Rozporządzenie Rady (EWG) 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty,
- 3) Dyrektywa Rady 68/360/EWG z dnia 15 października 1968r. w sprawie zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego pracowników państw członkowskich i ich rodzin na obszarze Wspólnoty,
- 4) Rozporządzenie Rady (EWG) 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970r. w sprawie prawa pracowników do pozostania na terytorium państwa członkowskiego po uprzednim wykonaniu pracy,
- 5) Dyrektywa Rady 73/148/EWG z dnia 21 maja 1973r. w sprawie ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty w związku z prowadzoną działalnością w ramach samozatrudnienia i świadczeniem usług,

- 6) Dyrektywa Rady 75/34/EWG z dnia 17 grudnia 1974r. w sprawie prawa obywateli państw członkowskich do pozostania na terytorium innego państwa członkowskiego po ustaniu wykonywania działalności w ramach samozatrudnienia,
- 7) Dyrektywa Rady 90/364/EWG z dnia 28 czerwca 1990r. w sprawie prawa pobytu,
- 8) Dyrektywa Rady 90/365/EWG z dnia 28 czerwca 1990r. w sprawie pobytu pracowników i osób pracujących na własny rachunek, które zakończyły działalność zawodową, oraz
- 9) Dyrektywa Rady 93/96/EWG z dnia 29 października 1993r. w sprawie prawa pobytu studentów.

Projektowana ustawa reguluje prawo obywatela Unii Europejskiej do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo. Z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii obywatele unijni będą mieli, na terytorium RP, prawo do poszukiwania i podejmowania zatrudnienia, lub innej pracy zarobkowej np. wykonywania wolnego zawodu, prowadzenia działalności gospodarczej. Dotyczyć to będzie również członków rodziny obywatela UE, chociażby nie mieli oni obywatelstwa państwa członkowskiego UE. Rozwiązania te wypływają bezpośrednio z przepisów Rozporządzenia nr 1612/68 EWG (w szczególności art. 1, tytułu II i III) jak też przepisów art. 2 Dyrektywy 90/364 EWG, art.2 Dyrektywy 90/365 EWG i art. 2 Dyrektywy 93/96 EWG.

Projekt ustawy określa zasady uzyskania zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy. Należy wskazać tu w szczególności : warunki udzielenia zezwolenia, okresy, na które się je udziela, możliwości odmowy wydania zezwolenia na pobyt oraz sytuacji, w których cofa się zezwolenia już udzielone (rozdział 3 art. 4 – art. 17 projektowanej ustawy). Jest to wynikiem wdrożenia odpowiednich przepisów Rozporządzenia Rady (EWG) 1251/70 i przepisów Dyrektyw Rady Nr: 64/221/EWG, 68/360/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG oraz 93/96/EWG.

W projekcie ustawy uregulowany został również tryb postępowania przy udzielaniu zezwoleń na pobyt i zezwoleń na pobyt czasowy (art. 18 – art. 24), będący wynikiem wdrożenia Dyrektyw Rady Nr: 64/221/EWG, 68/360/EWG, 90/364/EWG oraz 93/96/EWG.

Projektowana ustawa upoważnia ministra właściwego do spraw wewnętrznych do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowego trybu postępowania w sprawach o udzielenie, przedłużanie i cofnięcie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy, szczegółowego trybu wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Unii Europejskiej i członków ich rodzin, a także wzorów wniosków o udzielenie powyższych zezwoleń oraz dokumentów

wydawanych obywatelom Unii Europejskiej i członkom ich rodzin. Wydanie tych rozporządzeń pozwoli na pełną implementację ww. aktów prawa wspólnotowego.

W związku z przedstawionym omówieniem, projekt ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien zostać uznany za projekt dostosowujący polskie prawo do prawa Unii Europejskiej.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/220/2002/DPE-im/kcg

Warszawa, 30.04. 2002

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedstawionym projektem ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pismo nr RM-10-49-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy przewiduje stworzenie systemu pozwalającego na wjazd i pobyt obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który pozwoli na realizację zasady swobodnego przepływu osób, wyrażonej w Traktacie Ustanawiającym Wspólnotę Europejską (TWE). Opiniowany projekt ustawy uzupełnia i zamyka system regulacji prawnych dotyczących wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium RP.
- II. Szczegółowe przepisy wspólnotowego prawa pierwotnego, dotyczące swobody przepływu osób znajdują się w Tytule III Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską, a także w Tytule IV dotyczącym wiz, azylu, imigracji i innych polityk związanych ze swobodą przepływu osób.

III. Ponadto, w omawianej dziedzinie Wspólnota uchwałała szereg aktów prawa pochodnego. Wśród tych aktów podstawowe znaczenie posiadają:

- 1) Dyrektywa Rady 64/221/EWG z dnia 25 lutego 1964 r. w sprawie koordynacji środków specjalnych związanych z przepływem i pobytem stałym cudzoziemców, uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego (Dz. Urz. Nr B 056, 04.04.1964)
- 2) Rozporządzenie Rady (EWG) 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty (Dz. Urz. WE Nr L 257, 19.10.1968),
- 3) Dyrektywa Rady 68/360/EWG z dnia 15 października 1968r. w sprawie zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego pracowników państw członkowskich i ich rodzin na obszarze Wspólnoty (Dz. Urz. WE Nr L 257, 19.10.1968),
- 4) Rozporządzenie Rady (EWG) 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970r. w sprawie prawa pracowników do pozostania na terytorium państwa członkowskiego po uprzednim wykonaniu pracy (Dz. Urz. WE Nr L 142, 30.06.1970),
- 5) Dyrektywa Rady 73/148/EWG z dnia 21 maja 1973r. w sprawie ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty w związku z prowadzoną działalnością w ramach samozatrudnienia i świadczeniem usług (Dz. Urz. WE Nr L 172, 28.06.1973),
- 6) Dyrektywa Rady 75/34/EWG z dnia 17 grudnia 1974r. w sprawie prawa obywateli państw członkowskich do pozostania na terytorium innego państwa członkowskiego po ustaniu wykonywania działalności w ramach samozatrudnienia (Dz. Urz. WE Nr L 014, 20.01.1975),
- 7) Dyrektywa Rady 90/364/EWG z dnia 28 czerwca 1990r. w sprawie prawa pobytu (Dz. Urz. Nr L 180, 13.07.1990)
- 8) Dyrektywa Rady 90/365/EWG z dnia 28 czerwca 1990r. w sprawie pobytu pracowników i osób pracujących na własny rachunek, które zakończyły działalność zawodową (Dz. Urz. WE Nr L 180, 13.07.1993), oraz
- 9) Dyrektywa Rady 93/96/EWG z dnia 29 października 1993r. w sprawie prawa pobytu studentów (Dz. Urz. WE Nr L 317, 18.12.1993).

- IV. Niniejszy projekt ustawy koncentruje się na wprowadzeniu postanowień zawartych w powołanych wyżej dyrektywach. Rozwiązanie takie jest zasadne, w związku z faktem, iż rozporządzenia są aktami mającymi bezpośrednią skuteczność na terytorium państw członkowskich i Rozporządzenia Rady Nr 1612/68 oraz 1251/70 zastąpią odpowiednie przepisy polskiego ustawodawstwa, po uzyskaniu przez Polskę członkostwa w UE.
- V. Należy stwierdzić, iż zawarte w niniejszym projekcie ustawy definicje pojęć skonstruowane są w oparciu, odpowiednio, w przypadku „obywatela Unii” – o art. 17 TWE i w przypadku „członka rodziny” - o art. 10 rozporządzenia 1612/68. Z kolei pojęciom „wykonywanie pracy” oraz „działalność gospodarcza” przypisano znaczenie w jakim zostały użyte w ustawach o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu z dnia 14 grudnia 1994 r. i w ustawie Prawo działalności gospodarczej z dnia 19 listopada 1999 r., przy czym pojecie „działalność gospodarcza” zawiera w sobie również zwrot „samozatrudnienie” stosowany w dyrektywach. Wprowadza się także generalne pojęcie „dokument podróży” na określenie dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy, wydanego przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym.
- VI. Zgodnie z art. 3 ust.1 dyrektywy Rady 73/148/EWG oraz art. 3 ust 1 dyrektywy Rady 68/360/EWG określone zostało szczególne prawo obywatela Unii Europejskiej do wjazdu na terytorium innego państwa członkowskiego na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo. Z kolei posiadanie wiz przez członów rodziny obywateli Unii Europejskiej nie będących obywatelami Unii Europejskiej wynika z art. 3 ust. 2 wyżej wymienionej dyrektywy Rady 68/360/EWG.
- VII. Generalna zasada wyrażona w art. 4 ust. 1 projektu ustawy stanowi, że pobyt obywatela Unii Europejskiej i członków jego rodziny na terytorium RP przekraczający 3 miesiące, wymaga uzyskania zezwolenia na pobyt lub zezwolenie na pobyt czasowy. Oznacza to włączenie do systemu prawa polskiego regulacji zawartych w wymienionych rozporządzeniach i dyrektywach. Wyjątek od tej zasady opiera się na regulacji art. 8 ust.1 lit. b dyrektywy Rady 68/360/EWG i dotyczy

sytuacji, gdy obywatel Unii Europejskiej wykonuje pracę na terytorium RP, a miejsce jego zamieszkania znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego UE, do którego powraca codziennie lub co najmniej raz w tygodniu. Znalazł on odzwierciedlenie w art. 4 ust. 2 opiniowanego projektu ustawy.

- VIII. Jeśli chodzi o zakres podmiotowy zezwolenia na pobyt oraz zezwolenia na pobyt czasowy określony w art. 9 projektu ustawy, należy stwierdzić, iż jest on zgodny z przytoczonym wyżej dyrektywami i rozporządzeniami.
- IX. Art. 5 projektu ustawy wskazuje okoliczności uzasadniające udzielenie zezwolenia na pobyt. Wymienione przesłanki zaczerpnięte zostały z art. 1 ust. 1 dyrektywy Rady 90/364/EWG. W związku ze sposobem określenia środków niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium RP, warunek wymieniony w ust. 1 pkt. 2 niniejszego projektu dotyczy również sytuacji wskazywanych w wymienionych wyżej przepisach prawa wspólnotowego, to jest w art. 2 ust. 1 rozporządzenia Rady 1251/70 oraz a. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 75/34/EWG. Także warunki, od spełnienia których uzależniona jest udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy obywatelowi UE (art. 7 projektu ustawy) są zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy Rady 68/360/EWG.
- X. W art. 5 ust. 3 pkt 1 projektowanej regulacji stwierdza się, iż zezwolenia na pobyt udziela się m.in. obywatelowi Unii, który w chwili zaprzestania wykonywania pracy, wykonywania wolnego zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej osiągnął wiek emerytalny określony przez polskie przepisy dotyczące ubezpieczenia emerytalnego wykonywał pracę, wykonywał wolny zawód lub prowadził działalność gospodarczą na terytorium RP przez okres co najmniej 12 miesięcy oraz przebywał nieprzerwanie na tym terytorium przez okres co najmniej 3 lat. Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt a) Rozporządzenia Rady (EWG) 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r. w sprawie prawa pracowników do pozostania na terytorium państwa członkowskiego po uprzednim wykonaniu pracy, każde państwo członkowskie uznaje prawo do stałego pozostania na swoim terytorium osób, które w momencie zakończenia działalności osiągnęły wiek przewidziany przez przepisy tego państwa za uprawniający do emerytury. Analogiczny przepis został zawarty w art. 2 ust. 1 pkt a) Dyrektywy Rady 75/34/EWG z dnia 17 grudnia 1974 r. w sprawie

prawa obywateli państw członkowskich do pozostania na terytorium innego państwa członkowskiego po ustaniu wykonywania działalności w ramach samozatrudnienia.

- XI. Art. 6 projektu ustawy stanowi, że zezwolenia na pobyt udziela się na 5 lat od daty wydania, zapis taki jest zgodny z art. 6 dyrektywy Rady 68/360/EWG. Zezwolenie to może zostać ograniczone do 12 miesięcy w sytuacjach analogicznych do wymienionych w art. 7 ust.2 dyrektywy Rady 68/360/EWG.
- XII. Uzależnienie długości okresów, na które udziela się zezwolenia na pobyt czasowy od celu pobytu na terytorium RP stanowi konsekwencję regulacji zawartych w dyrektywie Rady 68/360/EWG oraz dyrektywie Rady 93/96/EWG.
- XIII. Projekt ustawy w art. 12 dopuszcza możliwość odmowy wydania zezwolenia na pobyt obywatelowi UE i członkowi jego rodziny wyłącznie ze względu na konieczność ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia publicznego albo ze względu na zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa. Postanowienie takie jest zgodne z art. 10 dyrektywy Rady 68/360/EWG, art. 8 dyrektywy Rady 73/148/EWG, art. 9 dyrektywy Rady 75/34/EWG, art. 2 ust. 3 dyrektywy Rady 90/364/EWG oraz art. 2 ust. 2 dyrektywy Rady 90/365/EWG. Konsekwencją art. 12 projektu ustawy jest przyznanie delegacji dla ministra właściwego do spraw zdrowia, do określenia, w drodze rozporządzenia, wykazu chorób, które uznaje się za zagrażające zdrowiu publicznemu. Należy stwierdzić, iż taki wykaz powinien uwzględniać postanowienia dyrektywy Rady 64/221/EWG z dnia 25 lutego 1964 r. dotyczącej koordynacji środków specjalnych związanych z przepływem i pobytem stałym cudzoziemców, uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego. Dyrektywa ta zawiera bowiem listę chorób oraz upośledzeń, które mogą uzasadniać zakaz wjazdu lub odmowę przyznania, ale tylko po raz pierwszy, prawa pobytu. Wśród uwzględnionych w załączniku chorób wyróżniono grupę chorób „wysoko zaraźliwych lub zakaźnych” tj. np. gruźlica oraz szerszą grupę „innych chorób zakaźnych”. W załączniku uwzględniono również uzależnienie od narkotyków oraz poważne zaburzenia psychiczne. Wystąpienie tych chorób czy upośledzeń po wydaniu pierwszego zezwolenia na pobyt nie uzasadnia odmowy przedłużenia go

lub wydalenia ubiegającej się o przedłużenie osoby z terytorium kraju (art. 4 ust. 2 cyt. Dyrektywy).

- XIV. W art. 18 projektu ustawy określone zostały przypadki cofnięcia zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy oraz wyjątki od tej zasady. Przyjęte rozwiązania odpowiadają art. 4 dyrektywy Rady 90/364/EWG oraz art. 4 dyrektywy Rady 90/365/EWG.
- XV. Jeśli chodzi o przepisy dotyczące dokumentów wydawanych obywatelowi UE, który uzyskał zezwolenie na pobyt lub zezwolenie na pobyt czasowy oraz członkom jego rodziny, to są one zgodne z wymogami zawartymi w art. 4 ust. 1, 2 i 4 dyrektywy Rady 68/360/EWG, art. 4 ust. 1 oraz art. 4 ust. 3 i art. 7 dyrektywy Rady 73/148/EWG, art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 90/364/EWG, art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 90/365/EWG a także art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 93/96/EWG. Ponadto wprowadzają one obowiązek zwrotu dokumentów w przypadku nabycia przez obywatela UE obywatelstwa polskiego lub cofnięcia zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy.
- XVI. Art. 21 projektu ustawy formułuje zasadę, iż zezwolenie na pobyt i zezwolenie na pobyt czasowy jest udzielane oraz przedłużane na wniosek obywatela Unii. Zgodnie z art. 21 ust. 1 opiniowanego projektu, wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy powinien zawierać następujące dane osobowe obywatela Unii i członka rodziny, z którym zamierza on przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: imię i nazwisko, imię ojca, data, miejscowość i kraj urodzenia, płeć, obywatelstwo i adres do korespondencji. Należy zauważyć, iż powyższy katalog danych, których podanie jest wymagane we wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy, nie jest sprzeczny z postanowieniami Dyrektywy Rady 90/364/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie prawa pobytu oraz Dyrektywy Rady 68/360/EWG z dnia 15 października 1968 r. w sprawie zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego pracowników państw członkowskich i ich rodzin na obszarze Wspólnoty.
- XVII. Określenie wysokości opłaty pobieranej za wydanie karty pobytu i karty pobytu czasowego obywatelowi UE w wysokości równej kwocie opłaty za wydanie

obywatelowi polskiemu dowodu osobistego, jest zgodne z art. 9 ust. 1 dyrektywy Rady 68/360/EWG. Podobnie uzasadniona jest zmiana ustawy z 9 września 2000 o opłacie skarbowej - art. 28 projektowanej ustawy. Regulacja ta uzasadniona jest brzmieniem art. 7 dyrektywy Rady 73/148/EWG.

XVIII. Projektowana ustawa, dostosowując prawo polskie w zakresie wyżej wymienionych aktów prawa wspólnotowego, przyczynia się do spełnienia postanowień wyrażonych w polskim stanowisku negocjacyjnym w obszarze „Swobodny przepływ osób”, jak też realizuje założenia Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa (Priorytet 2 Swobodny przepływ osób).

XIX. **W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Krzysztof Janik
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 2002 r.

**w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o udzielenie i przedłużenie
zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy oraz decyzji wydanych w tych
sprawach obywatelom Unii Europejskiej oraz członkom ich rodzin.**

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rejestr wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy oraz decyzji wydanych w tych sprawach obywatelom Unii Europejskiej oraz członkom ich rodzin, zwany dalej „rejestrem”, prowadzony jest w formie księgi rejestrowej lub w systemie teleinformatycznym.

§ 2. 1. Rejestr składa się z ponumerowanych pozycji, do których wpisuje się dane, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Każdy wpis do rejestru oznacza się numerem wynikającym z kolejności wpisów.
3. Niezależnie od rejestru, dla każdego wpisu prowadzi się akta rejestrowe, obejmujące dokumenty stanowiące podstawę wpisu oraz dotyczące postępowania rejestrowego.
4. Księgę i wydruki danych zapisanych w formie elektronicznej przechowuje się zgodnie z przepisami dotyczącymi klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji do celów archiwalnych.

§ 3. Rejestr jest jawny.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

UZASADNIENIE

Projekt przedmiotowego rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 29 ustawy z dnia o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Przepis ten zobowiązuje ministra właściwego do spraw wewnętrznych do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu prowadzenia rejestru wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy oraz wydanych w tych sprawach decyzji, przy uwzględnieniu zakresu gromadzonych w nim danych i informacji określonych w art. 28 ust. 2 ustawy.

W § 1 jako sposób prowadzenia rejestru wskazano dwie formy: księgę rejestrową oraz system elektroniczny. § 2 dotyczy samego rejestru i odsyła do ustawy w odniesieniu do danych, które są w nim wpisywane. Kolejne regulacje stanowią o wpisach do rejestru i sposobie przechowywania danych zapisanych w formie elektronicznej. § 3 określa, iż rejestr jest jawny.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na dochody budżetu i sektora publicznego, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 2002 r.

w sprawie wzoru karty pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz dokumentu pobytu.

Na podstawie art. 30 ustawy z dnia o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wzór karty pobytu obywatela Unii Europejskiej, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. Ustala się wzór dokumentu pobytu, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

UZASADNIENIE

Projekt przedmiotowego rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 30 ustawy z dnia o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Przepis ten zobowiązuje ministra właściwego do spraw wewnętrznych do określenia, w drodze rozporządzenia, wzoru karty pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz dokumentu pobytu, przy uwzględnieniu zakresu danych, które powinny być zawarte w tych dokumentach określonego w art. 15 ust. 1 ustawy.

Wzór karty pobytu obywatela Unii Europejskiej stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia, zaś wzór dokumentu pobytu załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

W związku z przyjętym w ustawie założeniem, iż za udzielenie zezwoleń na pobyt czasowy i zezwoleń na pobyt oraz za wydawanie kart pobytu obywatela Unii Europejskiej i dokumentu pobytu pobierana będzie opłata w kwocie równej wysokości opłaty za wydanie obywatelowi polskiemu dowodu osobistego, spowoduje to uszczuplenie dochodów budżetu o kwotę, wynoszącą około 1.900.000 PLN rocznie. Uregulowanie to jest zgodne z art. 9 ust. 1 dyrektywy 68/360 z dnia 15 października 1968 r., art. 7 ust. 1 dyrektywy 73/148 z dnia 21 maja 1973 r. oraz art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r.

Powyższego, szacunkowego wyliczenia, dokonano na podstawie informacji o liczbie udzielonych i wydanych w okresie od 1 stycznia 1998 r. do 28 lutego 2002 r. zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwoleń na osiedlenie się oraz kart pobytu, które objęły obywateli Unii Europejskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach.

Projekt nie będzie miał wpływu na dochody budżetu i sektora publicznego, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Przepis projektu ustawy	Przepis prawa UE
Art. 1 ust. 2 – dotyczy podmiotowego zakresu stosowania ustawy do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego	Porozumienie o utworzeniu Europejskiego Obszaru Gospodarczego z dnia 2 maja 1992 r.
Art. 2 pkt 1 – definicja „obywatela Unii” pkt 2 – definicja „członka rodziny”	Art. 17 TWE Art. 10 rozporządzenia 1612/68
Art. 3 ust. 1 – uprawnienie do wjazdu na podstawie dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo ust. 2 – posiadanie wiz przez członków rodziny obywatela Unii nie będących obywatelami Unii	Art. 3 ust. 1 dyrektywy 73/148, art. 3 ust. 1 dyrektywy 68/360 Art. 3 ust. 2 dyrektywy 68/360
Art. 4 ust. 1 – wymóg uzyskania zezwolenia na pobyt lub zezwolenia na pobyt czasowy przy przebywaniu na terytorium państwa członkowskiego przez okres powyżej 3 miesięcy ust. 2 – wyłączenie stosowania ust. 1 do obywatela Unii wykonującego pracę, wolny zawód, który prowadzi działalność gospodarczą na terytorium jednego państwa członkowskiego a zachowuje miejsce stałego pobytu na terytorium innego państwa	Art. 8 ust. 1 lit. a) dyrektywy 68/360, Art. 8 ust. 1 lit. b) dyrektywy 68/360,
Art. 5 ust. 1 – przesłanki uzyskania zezwolenia na pobyt ust. 2 – określenie wysokości środków wystarczających do pokrycia kosztów pobytu bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej ust. 3 – wyłączenie wymogu wskazanego w ust. 1 w stosunku do osób, które zaprzestały wykonywania pracy, wolnego zawodu, prowadzenia działalności gospodarczej uzyskując uprawnienia emerytalne lub rentowe oraz w stosunku do członków ich rodzin	Art. 1 ust. 1 dyrektywy 90/364, Art. 1 ust. 1 dyrektywy 90/364, Art. 1-3 rozporządzenia 1251/70,
Art. 6 dotyczy okresu ważności zezwolenia na pobyt	Art. 6 i art. 7 ust. 2 dyrektywy 68/360, art. 2 dyrektywy 90/364, art. 2 dyrektywy 90/365
Art. 7 warunki udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy	Art. 6 ust. 3 dyrektywy 68/360, art. 1 dyrektywy 93/96
Art. 8 okres ważności zezwoleń na pobyt czasowy	Art. 2 dyrektywy 93/96, art. 6 dyrektywy 68/360
Art. 9 ust. 1 – objęcie członka rodziny zezwoleniem na pobyt oraz zezwoleniem na pobyt czasowy	Art. 1 ust. 3 dyrektywy 90/364,

ust. 2 – wyłączenie ze stosowania ust. 1 krewnych i powinowatych studenta obywatela Unii	Art. 1 dyrektywy 93/96,
Art. 10 dotyczy zmiany wydanej uprzednio decyzji	---
Art. 11 ust. 2 uprawnienia członków rodziny w przypadku śmierci obywatela Unii	Art. 3 rozporządzenia 1251/70
Art. 12 odmowa udzielenia zezwolenia	Art. 10 dyrektywy 68/360, art. 8 dyrektywy 73/148, art. 9 dyrektywy 75/34, art. 2 dyrektywy 90/364, art. 2 dyrektywy 90/365, art. 2 dyrektywy 64/221
Art. 13 upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zdrowia do wydania rozporządzenia dot. wykazu chorób uznanych za zagrażające zdrowiu publicznemu	---
Art. 14 i 15 zasady wydawania karty pobytu i dokumentu pobytu	Art. 4 ust. 1, 2 i 4 dyrektywy 68/360, art. 4 ust. 1 i 3 oraz art. 7 dyrektywy 73/148, art. 2 ust. 1 dyrektywy 90/364, art. 2 ust. 1 dyrektywy 90/364, art. 2 ust. 1 dyrektywy 93/96
Art. 16 zasady wymiany karty pobytu i dokumentu pobytu	---
Art. 17 opłaty za wydanie karty pobytu i dokumentu pobytu	Art. 9 ust. 1 dyrektywy 68/360, art. 7 ust. 1 dyrektywy 73/148 oraz art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1251/70
Art. 18 cofnięcie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy	---
Art. 19 przyczyny wydalenia obywatela Unii i członka jego rodziny	Art. 3 dyrektywy 64/221
Art. 20 wprowadzenie zasady postępowania według przepisów Kpa	---
Art. 21 udzielanie zezwolenia na pobyt oraz zezwolenia na pobyt czasowy na wniosek; elementy wniosku	---
Art. 22 wskazanie dokumentów dołączanych do wniosku	Art. 4 ust. 3 dyrektywy 68/360
Art. 23 dowody, na podstawie których udzielane jest zezwolenie na pobyt	Art. 4 ust. 3 dyrektywy 68/360, art.1 ust. 1 dyrektywy 90/364
Art. 24 dowody, na podstawie których udzielane jest zezwolenie na pobyt czasowy	Art. 4 ust. 3 dyrektywy 68/360, art.1 ust. 1 dyrektywy 90/364, art. 2 ust. 1 dyrektywy 93/96
Art. 25 wniosek w sprawie wymiany karty pobytu i dokumentu pobytu	---
Art. 26 i 27 właściwość organów	---
Art. 28 rejestr wniosków	---
Art. 29 upoważnienie dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania rozporządzenia dot. rejestru wniosków	---

Art. 30 upoważnienie dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wydania rozporządzenia w sprawie wzoru karty pobytu i dokumentu pobytu	---
Art. 31 zmiany w ustawie z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach	---
Art. 32 zmiany w ustawie z dnia 9 września o opłacie skarbowej	Art. 9 dyrektywy 68/360 Art. 7 dyrektywy 73/148
Art. 33 przepisy przejściowe	---
Art. 34 termin stosowania ustawy	---
Art. 35 termin wejścia w życie ustawy	---

DYREKTYWA RADY

z dnia 25 lutego 1964 r.

dotycząca koordynacji środków specjalnych związanych z wjazdem i pobytem cudzoziemców, uzasadnionych względami porządku, bezpieczeństwa i zdrowia publicznego

(64/221/EWG)

RADA EUROPEJSKIEJ WSPÓLNOTY GOSPODARCZEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 56. ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Rady nr 15 z dnia 16 sierpnia 1961 r. w sprawie pierwszych środków umożliwiających swobodny przepływ pracowników w obrębie Wspólnoty¹, w szczególności jego art. 47,

uwzględniając dyrektywę Rady z dnia 16 sierpnia 1961 r. dotyczącą procedur i działań administracyjnych regulujących przyjmowanie, zatrudnienie oraz pobyt pracowników¹ (Dz.U. WE nr 57, z 26.08.1961, str. 1073/61) jednego z państw członkowskich¹ i ich rodzin w innych państwach członkowskich Wspólnoty,

uwzględniając programy ogólne dotyczące znoszenia ograniczeń swobody prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług², a w szczególności tytuł II tych programów,

uwzględniając dyrektywę Rady z dnia 25 lutego 1964 r. dotyczącą zniesienia ograniczeń wjazdu i pobytu dla obywateli państw członkowskich na obszarze Wspólnoty w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług³,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego⁴,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁵,

a także mając na uwadze, co następuje:

koordynacja ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych, które przewidują specjalną regulację dla cudzoziemców, uzasadnionych względami porządku, bezpieczeństwa i zdrowia publicznego, powinna w pierwszej kolejności dotyczyć warunków wjazdu i pobytu obywateli

¹ Dz.U. WE nr 80 z 13.12.1961, str. 1513/61.

² Dz.U. WE nr 2 z 15.01.1962, str. 32/36 i 36/62.

³ Dz.U. WE nr 2 z 15.01.1962, str. 845/64.

⁴ Dz.U. WE nr 134 z 14.12.1962, str. 2861/62.

⁵ Dz.U. WE nr 134 z 14.12.1962, str. 856/64.

państw członkowskich przemieszczających się w obrębie Wspólnoty w celu podjęcia działalności jako osoby zatrudnione lub pracujące na własny rachunek, albo jako odbiorcy usług;

założeniem tej koordynacji jest przede wszystkim zbliżenie procedur w kwestiach dotyczących wjazdu lub pobytu cudzoziemców w państwach członkowskich z uwagi na względy porządku, bezpieczeństwa i zdrowia publicznego;

w każdym państwie członkowskim obywatele innych państw członkowskich powinni mieć dostęp do odpowiednich środków odwoławczych od decyzji administracyjnych w tych sprawach;

sporządzenie wyczerpującej listy chorób i rodzajów kalectwa mogących zagrażać zdrowiu, porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu byłoby zadaniem trudnym i mało praktycznym; wystarczy dokonać klasyfikacji grupowej tych chorób i kalectwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

1. Przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do każdego obywatela państwa członkowskiego, który przebywa lub podróżuje do innego państwa członkowskiego Wspólnoty w celu podjęcia działalności jako osoba zatrudniona lub pracująca na własny rachunek albo jako odbiorca usług.
2. Niniejsze przepisy mają także zastosowanie do współmałżonka i członków rodziny, którzy spełniają warunki określone przez rozporządzenia i dyrektywy przyjęte w tej dziedzinie zgodnie z Traktatem.

Artykuł 2

1. Niniejsza dyrektywa odnosi się do przepisów dotyczących wjazdu, wydania bądź przedłużenia zezwolenia na pobyt lub wydalenia z terytorium kraju, podejmowanych przez państwa członkowskie ze względu na porządek, bezpieczeństwo lub zdrowie publiczne.
2. Względy te nie mogą odwoływać się do celów ekonomicznych.

Artykuł 3

1. Środki podjęte ze względu na porządek lub bezpieczeństwo publiczne będą oparte wyłącznie na zachowaniu się danej osoby.
2. Wcześniejsze wyroki karne nie będą mogły same w sobie stanowić podstawy do podjęcia tych działań.
3. Wygaśnięcie ważności dokumentu tożsamości lub paszportu, na podstawie którego dana osoba wjechała na terytorium państwa przyjmującego i otrzymała zezwolenie na pobyt nie może uzasadniać wydalenia z kraju.

4. Państwo, które wydało dokument tożsamości lub paszport, umożliwi posiadaczowi takiego dokumentu wjazd na swoje terytorium bez żadnych formalności nawet wtedy, gdy dokument nie będzie już ważny lub narodowość tej osoby będzie kwestionowana.

Artykuł 4

1. Jedyne choroby lub kalectwa mogące uzasadnić odmowę zezwolenia na wjazd do kraju lub odmowę wydania pierwszego zezwolenia na pobyt, są wymienione w załączniku do niniejszej dyrektywy.

2. Choroby lub kalectwa, które wystąpiły po wydaniu pierwszego zezwolenia na pobyt nie mogą uzasadniać odmowy przedłużenia zezwolenia lub wydalenia z terytorium kraju.

3. Państwa członkowskie nie będą wprowadzać nowych przepisów i działań, które są bardziej restryktywne niż te, które obowiązują w dniu ogłoszenia niniejszej dyrektywy.

Artykuł 5

1. Decyzja o przyznaniu lub odmowie pierwszego zezwolenia na pobyt jest podejmowana tak szybko, jak jest to możliwe i nie później niż sześć miesięcy od daty złożenia wniosku o przyznanie zezwolenia na pobyt.

Dana osoba może czasowo pozostawać na terytorium państwa do czasu podjęcia decyzji o przyznaniu lub odmowie zezwolenia na pobyt.

2. Kraj przyjmujący może w przypadkach, w których uzna to za konieczne, zwrócić się do państwa członkowskiego, z którego pochodzi osoba składająca wniosek, a w razie potrzeby do innych państw członkowskich, o dostarczenie informacji na temat karalności sądowej tej osoby. Takie konsultacje nie mogą mieć charakteru stałego. Konsultowane państwo członkowskie powinno udzielić odpowiedzi w terminie dwóch miesięcy.

Artykuł 6

Dana osoba jest informowana o podstawach porządku, bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego, w oparciu o które podejmowana jest decyzja w jej sprawie, jeżeli tylko nie jest to sprzeczne z interesami bezpieczeństwa państwa.

Artykuł 7

Dana osoba będzie oficjalnie informowana o każdej decyzji dotyczącej odmowy wydania lub przedłużenia zezwolenia na pobyt lub dotyczącej wydalenia z kraju. Informacja powinna określać okres przyznany na opuszczenie terytorium kraju. Poza nagłymi przypadkami, okres ten powinien wynosić nie mniej niż piętnaście dni, w przypadku gdy danej osobie nie przyznano jeszcze zezwolenia na pobyt i nie mniej niż jeden miesiąc we wszystkich pozostałych przypadkach.

Artykuł 8

Danej osobie przysługują te same środki odwoławcze od każdej decyzji dotyczącej wjazdu lub odmowy przyznania zezwolenia na pobyt bądź jego przedłużenia, lub nakazującej wydalenie z terytorium kraju, jakie przysługują obywatelom danego państwa w stosunku do aktów administracyjnych.

Artykuł 9

1. W przypadku braku prawa apelacji do sądu albo w przypadku, gdy odwołanie może dotyczyć jedynie zgodności decyzji z prawem lub gdy odwołanie nie może mieć skutków zawieszających, wydanie decyzji o odmowie przedłużenia zezwolenia na pobyt lub o wydaleniu właściciela zezwolenia z terytorium kraju jest wstrzymywane przez organy administracyjne, poza nagłymi przypadkami, do chwili otrzymania opinii właściwego organu państwa przyjmującego, przed którym dana osoba ma prawo do obrony i pomocy lub reprezentacji, zgodnie z przepisami prawa krajowego.

Wymieniony organ nie może być tym samym, który jest uprawniony do podejmowania decyzji o odmowie przedłużenia zezwolenia na pobyt lub nakazującym wydalenie z terytorium kraju.

2. Każda decyzja o odmowie wydania pierwszego zezwolenia na pobyt lub nakazująca wydalenie danej osoby przed wydaniem zezwolenia jest na wniosek tej osoby przekazywana do rozpatrzenia organowi, którego wcześniejsza opinia jest wymagana w rozumieniu ust. 1. Dana osoba będzie wówczas upoważniona do przedłożenia osobiście swych środków obrony, jeżeli tylko nie jest to sprzeczne z interesami bezpieczeństwa narodowego.

Artykuł 10

1. Państwa członkowskie podejmą wszelkie środki niezbędne do wdrożenia niniejszej dyrektywy w terminie sześciu miesięcy od jej ogłoszenia i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

2. Państwa członkowskie prześlą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 11

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 25 lutego 1964 r.

W imieniu Rady

H. FAYAT

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

A. CHOROBY, KTÓRE MOGĄ ZAGRAŻAĆ ZDROWIU PUBLICZNEMU:

1. Choroby podlegające kwarantannie wymienione w międzynarodowym rozporządzeniu sanitarnym nr 2 Światowej Organizacji Zdrowia z dnia 25 maja 1951 r.;
2. Gruźlica systemu oddechowego w fazie czynnej lub wykazująca tendencje rozwojowe;
3. Syfilis;
4. Inne choroby zakaźne lub zaraźliwe pasożytnicze, jeśli podlegają przepisom o ochronie obywateli kraju przyjmującego.

B. CHOROBY I KALECTWA, KTÓRE MOGĄ ZAGRAŻAĆ PORZĄDKOWI LUB BEZPIECZEŃSTWU PUBLICZNEMU:

1. Narkomania;
2. Głębokie zaburzenia psychiczne i umysłowe; widoczne objawy psychozy ze stanami niepokoju, delirium, urojenia lub halucynacje oraz stany dezorientacji.

ROZPORZĄDZENIE RADY (EWG) NR 1612/68
z dnia 15 października 1968
w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, a w szczególności jego art. 49,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego¹,

oraz uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

zważywszy, że swobodny przepływ pracowników wewnątrz Wspólnoty powinien być zapewniony najpóźniej do końca okresu przejściowego; zważywszy, że osiągnięcie tego celu wymaga zniesienia wszelkiej dyskryminacji ze względu na narodowość pracowników państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracowników do swobodnego przemieszczania się wewnątrz Wspólnoty w celu wykonywania działalności zarobkowej, podlegającego ograniczeniom uzasadnionym względami polityki publicznej, bezpieczeństwa i zdrowia publicznego;

zważywszy w szczególności, że z powodu wczesnego ustanowienia unii celnej i w celu zapewnienia równoczesnego ukończenia budowy fundamentów Wspólnoty, należy wydać przepisy umożliwiające realizację celów określonych w art. 48 i 49 Traktatu w zakresie swobodnego przepływu pracowników i doskonalenia przepisów wydawanych sukcesywnie na mocy rozporządzenia nr 15³ w sprawie pierwszych działań na rzecz osiągnięcia swobodnego przepływu i rozporządzenia Rady EWG nr 38/54⁴ z dnia 25 marca 1964 r. o swobodnym przepływie pracowników wewnątrz Wspólnoty;

zważywszy, że swobodny przepływ stanowi fundamentalne prawo pracowników i ich rodzin; zważywszy także, iż mobilność siły roboczej wewnątrz Wspólnoty powinna być jednym ze środków zapewniających pracowników możliwości poprawy swych warunków życia i pracy oraz sprzyjania jego awansowi społecznemu, pomagając jednocześnie w zaspokajaniu potrzeb gospodarczych państw członkowskich, oraz zważywszy, że należy zapewnić prawo wszystkich pracowników państw członkowskich do wykonywania wybranej przez nich działalności wewnątrz Wspólnoty;

zważywszy, że z prawa tego powinni korzystać w sposób wolny od dyskryminacji pracownicy zatrudnieni na stałe, sezonowi i przygraniczni oraz osoby prowadzące działalność usługową;

zważywszy, że prawo swobodnego przepływu pracowników wykonywane według norm obiektywnych w sposób swobodny i godny wymaga zapewnienia równości traktowania faktycznego i prawnego, we wszystkich sprawach związanych z faktycznym wykonywaniem przez pracowników swojej działalności oraz prawem do zamieszkania, a także wyeliminowania wszelkich utrudnień mobilności siły roboczej, w szczególności zaś w

¹ Dz.U. WE nr 268, z 6.11.1967, str. 9.

² Dz.U. WE nr 298, z 7.12.1967, str. 10.

³ Dz.U. WE nr 57, z 26.8.1961, str. 1073/61

⁴ Dz.U. WE nr 62, z 17.4.1964, str. 965/64.

odniesieniu do prawa pracowników łączenia ich rodzin oraz warunków integracji rodzin w kraju przyjmującym;

zważywszy, że zasada niedyskryminacji pracowników państw członkowskich wymaga, aby obywatele wszystkich państw członkowskich mieli takie samo prawo pierwszeństwa w dostępie do zatrudnienia, z jakiego korzystają pracownicy krajowi;

zważywszy, że niezbędne jest wzmocnienie mechanizmu obejmowania wolnych miejsc pracy, w szczególności poprzez rozwój bezpośredniej współpracy między centralnymi służbami zatrudnienia oraz między służbami regionalnymi, a także poprzez zintensyfikowaną i skoordynowaną wymianę informacji w celu zapewnienia bardziej przejrzystego obrazu całego rynku pracy; zważywszy także, iż pracownicy pragnący się przenieść powinni być systematycznie informowani o warunkach życia i pracy; zważywszy ponadto, iż należy zapewnić środki na wypadek, gdy państwo członkowskie przeżywa lub przewiduje zakłócenia na swoim rynku pracy, mogące poważnie zagrozić poziomowi życia i zatrudnienia w danym rejonie lub branży, zważywszy też, że do osiągnięcia tego celu, wymiana informacji zniechęcająca pracowników do przenoszenia się do takiego rejonu lub branży jest metodą, która należy stosować w pierwszej kolejności, jednakże w razie potrzeby powinna istnieć możliwość utrwalenia rezultatów takiej wymiany informacji poprzez czasowe wstrzymanie działania wyżej wymienionego mechanizmu, przy czym decyzja w tej sprawie powinna być podjęta na szczeblu Wspólnoty;

zważywszy, że istnieje ścisły związek między swobodnym przepływem pracowników, zatrudnieniem i szkoleniem zawodowym, w szczególności jeżeli celem tego jest ułatwienie pracownikom przyjmowania ofert pracy z innych regionów Wspólnoty; zważywszy więc, że za ich rozwiązywanie w oderwaniu od siebie, biorąc także pod uwagę problemy zatrudnienia w skali regionalnej; zważywszy też, że z tego względu konieczne jest skierowanie wysiłków państw członkowskich na koordynację ich polityki zatrudnienia na płaszczyźnie Wspólnoty; zważywszy, że Rada, na mocy swojej decyzji z dnia 15 października 1968 r.¹, rozszerzyła zakres stosowania art. 48 i 49 Traktatu i jego aktów wykonawczych na obszar francuskich departamentów zamorskich,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

¹ Patrz strona 1 tego Dziennika Urzędowego.

CZEŚĆ I
ZATRUDNIENIE A RODZINY PRACOWNIKÓW

TYTUŁ I
Uprawnienie do zatrudnienia

Artykuł 1

1. Każdy obywatel państwa członkowskiego, bez względu na miejsce stałego zamieszkania, ma prawo do podjęcia zatrudnienia i prowadzenia tej działalności na terytorium innego państwa członkowskiego zgodnie z przepisami ustaw, aktów wykonawczych lub administracyjnych dotyczących zatrudnienia obywateli tego państwa.
2. Obywatel ten ma w szczególności prawo podjęcia zatrudnienia dostępnego na terytorium innego państwa członkowskiego z takim samym prawem pierwszeństwa, z jakiego korzystają obywatele tego państwa.

Artykuł 2

Obywatel państwa członkowskiego oraz pracodawca prowadzący działalność na terytorium państwa członkowskiego mogą między sobą wymieniać wnioski o zatrudnienie i oferty pracy, mogą też zawierać i wykonywać umowy o pracę, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustaw, aktów wykonawczych lub administracyjnych w sposób wolny od wszelkiej dyskryminacji.

Artykuł 3

1. Na mocy niniejszego rozporządzenia przepisów ustaw, aktów wykonawczych lub administracyjnych oraz praktyki administracyjnej państwa członkowskiego nie stosuje się, jeżeli:
 - ograniczają one przyjmowanie wniosków o zatrudnienie od cudzoziemców lub składanie im ofert pracy, albo prawo obcych obywateli do podejmowania i wykonywania pracy, bądź też uzależnia te prawa od spełnienia warunków, które nie dotyczą obywateli tego państwa;
 - mimo zakresu stosowania bez względu na obywatelstwo – wyłącznym bądź głównym celem, lub skutkiem tych aktów prawnych jest niedopuszczanie obywateli innych państw członkowskich do oferowanego miejsca pracy.

Przepis niniejszy nie dotyczy warunków dotyczących znajomości języków, jeśli jest ona niezbędna ze względu na charakter oferowanego stanowiska pracy.

2. Przepisy i praktyki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują w szczególności uregulowania, które:
 - (a) określają specjalny tryb rekrutacji obywateli obcych;
 - (b) ograniczają lub zewężają możliwość ogłaszania wolnych miejsc jakie w prasie, lub innych mediach, bądź uzależniają od spełnienia warunków innych niż te, jakie odnoszą się do pracodawców prowadzących działalność na terytorium tego państwa członkowskiego;
 - (c) uzależniają w stosunku do osób, które nie zamieszkują na terytorium tego państwa, uprawnienia do podjęcia zatrudnienia od spełnienia warunku rejestracji w urzędach pracy lub utrudniają rekrutację indywidualnych pracowników

Artykuł 4

1. Przepisy ustaw, aktów wykonawczych lub administracyjnych państw członkowskich, które ograniczają w liczbach bezwzględnych, bądź procentowo, zatrudnienie obcych obywateli w przedsiębiorstwie, sferze działalności lub regionie w skali kraju, nie mają zastosowania do obywateli innych państw członkowskich.
2. Jeżeli przyznanie przedsiębiorstwu danego państwa członkowskiego świadczeń jest uzależnione od minimalnego odsetka zatrudnionych w przedsiębiorstwie obywateli danego państwa, obywatele innych państw członkowskich są traktowani jako pracownicy krajowi, zgodnie z przepisami dyrektywy Rady z dnia 15 października 1963.¹

Artykuł 5

Obywatel państwa członkowskiego, który poszukuje zatrudnienia na terytorium innego państwa członkowskiego, powinien uzyskać taką samą pomoc, jakiej biura pracy w tym państwie udzielają swoim własnym obywatelom poszukującym zatrudnienia.

Artykuł 6

1. Zatrudnienie i rekrutowanie obywateli jednego państwa członkowskiego na stanowisko pracy w innym państwie członkowskim nie może być uzależnione od kryteriów zdrowotnych, zawodowych lub innych, które mają charakter dyskryminujący ze względu na narodowość w porównaniu z kryteriami stosowanymi wobec obywateli innego państwa członkowskiego, pragnących wykonywać tę samą działalność.
2. Jednakże, od obywatela dysponującego imienną ofertą zatrudnienia od pracodawcy działającego na terytorium państwa członkowskiego innego niż to, którego jest obywatelem, można wymagać odbycia stażu, zawodowego, jeżeli pracodawca wyraźnie tego zażąda, składając swą ofertę zatrudnienia.

Tytuł II

Zatrudnienie a równość traktowania

Artykuł 7

1. Pracownik, będący obywatelem państwa członkowskiego, nie może być na terytorium innego państwa członkowskiego traktowany z powodu swego obywatelstwa odmiennie niż pracownicy krajowi pod względem warunków zatrudnienia i pracy, a w szczególności warunków wynagrodzenia, wypowiedzenia i, jeżeli jest bezrobotnym, powrotu na stanowisko lub do zatrudnienia.
2. Pracownik powinien korzystać z takich samych przywilejów socjalnych i podatkowych jak pracownicy krajowi.
3. Pracownik taki będzie miał też, na podstawie tych samych praw i na tych samych warunkach, co pracownicy krajowi, dostęp do szkolenia w szkołach zawodowych i ośrodkach doskonalenia zawodowego.
4. Klauzula umowy indywidualnej lub zbiorowej, albo inny przepis dotyczący zbiorowego zatrudnienia, prawa podjęcia zatrudnienia, wynagrodzenia lub innych warunków pracy, albo zwolnienia będą nieważne w zakresie, w jakim przepis taki określa i uprawnia do

¹ Dz.U. WE nr 159, z 2.11.1963, str. 2661/63.

stosowania warunków dyskryminujących pracowników, którzy są obywatelami innych państwa członkowskich.

Artykuł 8

1. Pracownik, który jest obywatelem państwa członkowskiego i jest zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego, powinien korzystać z prawa do równego traktowania w zakresie przynależności do związków zawodowych i praw z tym związanych, w tym również z prawa do głosowania; przy czym może być wyłączony z udziału w zarządzie instytucji prawa publicznego oraz sprawowania urzędów prawa publicznego. Ponadto, ma on prawo do udziału w organach reprezentacji pracowniczej w przedsiębiorstwie. Przepisy niniejszego artykułu nie naruszają przepisów prawa krajowego, które przewidują szerszy zakres praw dla pracowników pochodzących z innych państw członkowskich.
2. Niniejszy artykuł może być zmieniony przez Radę na podstawie wniosku Komisji złożonego w terminie dwóch lat.

Artykuł 9

1. Pracownik, który jest obywatelem państwa członkowskiego i jest zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego, powinien korzystać z wszelkich praw i świadczeń przyznawanych pracownikom krajowym w sprawach mieszkaniowych, w tym również do własności wykorzystywanego przez siebie lokalu.
2. Pracownik ten może, na tych samych prawach, co pracownicy krajowi, umieścić swoje nazwisko na listach mieszkaniowych w regionie, w którym jest zatrudniony, jeżeli takie listy istnieją; i powinien korzystać z wynikających z tego korzyści i priorytetów. Jeżeli jego rodzina pozostaje w kraju, z którego przybył, członkowie rodzin są na potrzeby niniejszego przepisu traktowani jako mieszkańcy wymienionego regionu, jeżeli pracownicy krajowi korzystają z takiej zasady.

Tytuł III

Rodziny pracowników

Artykuł 10

1. Prawo osiedlenia się w innym państwie członkowskim wraz z pracownikiem, który jest obywatelem jednego państwa członkowskiego i jest zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego, mają następujące osoby, bez względu na obywatelstwo:
 - (a) współmałżonek oraz wstępni poniżej 21 roku życia lub osoby pozostające na utrzymaniu pracownika;
 - (b) wstępni pracownika lub jego współmałżonka, pozostający na jego utrzymaniu.
2. Państwa członkowskie ułatwia przyjęcie członka rodziny, którego dotyczy przepis ust. 1, jeżeli jest on na utrzymaniu pracownika lub w kraju pochodzenia zamieszkuje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Dla celów określonych w ust. 1 i 2 pracownika powinien mieć zapewnione dla swojej rodziny mieszkanie o standardzie przyjętym dla pracowników krajowych w regionie, w którym jest zatrudniony; przy czym przepis niniejszy nie może powodować dyskryminacji pracowników krajowych na rzecz pracowników z innych państwa członkowskich.

Artykuł 11

Jeżeli obywatel państwa członkowskiego prowadzi działalność jako pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego, jego małżonek i dzieci w wieku poniżej 21 lat, pozostające na jego utrzymaniu, mają prawo podejmowania zatrudnienia na całym terytorium tego samego państwa, nawet jeżeli nie są obywatelami państwa członkowskiego.

Artykuł 12

Dzieci obywatela państwa członkowskiego, który jest lub był zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego, powinny mieć dostęp do powszechnego systemu kształcenia, nauki zawodu oraz szkolenia zawodowego na takich samych warunkach, jakie mają obywatele tego państwa, jeżeli dzieci te mieszkają na jego terytorium.

Państwa członkowskie powinny popierać wszelkie działania, aby zapewnić tym dzieciom możliwie najlepsze warunki szkolenia, o jakich mowa.

CZĘŚĆ II

OBSADZANIE WOLNYCH MIEJSC PARCY I WNIOSKI O ZATRUDNIENIE

TYTUŁ I

Współpraca państw członkowskich i Komisji

Artykuł 13

1. Państwa członkowskie lub Komisja powinny zainicjować, bądź wspólnie podejmować, badania stanu zatrudnienia i bezrobocia, jakie uznają za niezbędne do zapewnienia swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty.
Krajowe służby zatrudnienia państw członkowskich powinny ściśle współpracować ze sobą i z Komisją w celu wspólnego działania w zakresie obsadzania wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie oraz w zakresie związanego z tym zatrudniania pracowników.
2. W tym celu państwa członkowskie powinny powołać wyspecjalizowane służby, którym jest powierzona organizacja pracy w tym zakresie oraz współpraca ze służbami państw członkowskich i departamentami Komisji.
Państwa członkowskie powinny zawiadamiać Komisję o wszelkich zmianach w zakresie powoływania tych służb; zaś do celów informacyjnych Komisja opublikuje odpowiednie dane w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Artykuł 14

1. Państwa członkowskie powinny przesłać Komisji informacje o problemach związanych ze swobodnym przepływem i zatrudnieniem pracowników, a także szczegółowe dane dotyczące danego państwa oraz rozwoju zatrudnienia według regionu i branż.
2. Komisja, wspólnie z Komitetem Technicznym, określi sposób sporządzania informacji określonych w ust. 1 oraz terminy przekazywania ich do wiadomości. Państwa

członkowskie powinny oceniać stan swoich rynków pracy według jednolitych kryteriów ustalonych przez Komisję na podstawie wyników prac Komitetu Technicznego, prowadzonych zgodnie z art. 33(d), po zasięgnięciu opinii Komitetu Doradczego.

3. W trybie określonym przez Komisję, w porozumieniu z Komitetem Technicznym, wyspecjalizowana służba państwa członkowskiego powinna przysyłać wyspecjalizowanym służbom innych państw członkowskich oraz Europejskiemu Urzędowi Koordynacji takie informacje dotyczące warunków życia i pracy oraz sytuacji na rynku pracy, jakie mogą się okazać pomocne pracownikom z innych państwa członkowskich przy podejmowaniu decyzji. Informacje te powinny być regularnie uaktualniane.

Wyspecjalizowane służby innych państw członkowskich powinny zapewnić, aby informacje te były upowszechnione w szerokim zakresie, w szczególności obiegiem w służbach zatrudnienia, oraz za pomocą wszelkich innych środków przekazywania wiadomości, tak aby poinformować o nich zainteresowanych pracowników.

TYTUŁ II

Mechanizm obsadzania wolnych miejsc pracy

Artykuł 15

1. Wyspecjalizowana służba państwa członkowskiego powinna co najmniej raz w miesiącu przysłać wyspecjalizowanym służbom innych państw członkowskich oraz Europejskiemu Urzędowi Koordynacji zestawienie według zawodów i regionów:
 - (a) wolnych miejsc pracy lub takich miejsc pracy, które prawdopodobnie nie będą objęte przez obywateli danego państwa członkowskiego;
 - (b) zapotrzebowań na pracę osób, które mogą i wyraziły gotowość podjęcia zatrudnienia w innym kraju.

Wyspecjalizowane służby każdego państwa członkowskiego powinny niezwłocznie przekazywać otrzymane informacje odpowiednim służbom zatrudnienia lub agencjom.

2. Zestawienia, opisane w ust. 1, powinny być upowszechniane obiegiem według jednolitego systemu, który zostanie ustalony przez Europejski Urząd Koordynacji we współpracy z Komitetem Technicznym w ciągu osiemnastu miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 16

1. Dane o wolnych miejscach pracy przekazane służbie zatrudnienia danego państwa członkowskiego, które nie mogą być obsadzone w ramach krajowego rynku pracy, natomiast mogą być obsadzone, jak to wynika z zestawień określonych w art. 15, w ramach Wspólnoty, powinny być przekazywane właściwym służbom zatrudnienia tego państwa członkowskiego, które wykazało, że dysponuje siłą roboczą w danym zawodzie.
2. Służby zatrudnienia powinny przekazać służbom pierwszego państwa członkowskiego dane dotyczące odpowiednich wniosków o zatrudnienie. Przez 18 dni od chwili otrzymania zawiadomienia o wolnych miejscach przez drugie państwo członkowskie wnioski te powinny być przekazywane pracodawcom z takim samym prawem pierwszeństwa, jakie przysługuje pracownikom krajowym przed obywatelami państw,

które nie są członkami Wspólnoty. W tym okresie o wolnych miejscach pracy będą zawiadamiane państwa, które nie są członkami Wspólnoty, tylko wówczas, gdy państwo członkowskie dysponuje wolnymi miejscami uznało, że wśród obywateli państw członkowskich nie ma

3. Przepisy ust. 1 nie stosują się do wolnych miejsc oferowanych obywatelom państw, którzy nie są członkami Wspólnoty, jeżeli:
 - (a) pracownik otrzymał ofertę imienną o specjalnym charakterze pod względem:
 - (i) wymagań co do specjalistycznych kwalifikacji lub poufnego charakteru oferowanej pracy, lub też wcześniejszego doświadczenia w zakresie tej pracy;
 - (ii) więzi rodzinnych – czy to między pracodawcą a pracownikiem, który otrzymał ofertę, czy też między pracodawcą a pracownikiem, który był zatrudniony w przedsiębiorstwie przez okres co najmniej roku;
 - (b) wolne miejsca pracy są przeznaczone dla zorganizowanych grup pracowników sezonowych, z których co najmniej jeden otrzymał ofertę imienną;
 - (c) wolne miejsca pracy są oferowane przez pracodawców pracownikom zamieszkałym w regionach przylegających do granicy między państwem członkowskim a państwem nie będącym członkiem Wspólnoty;
 - (d) wolne miejsca pracy są oferowane pracownikom z państw nie będących członkami Wspólnoty przez pracodawcę kierującego się powodami uzasadniającymi sprawne działanie jego przedsiębiorstwa, jeżeli służby zatrudnienia, po dokonaniu rozeznania w celu zapewnienia zatrudnienia pracownikom krajowym lub pracownikom z innych państw członkowskich, uznają, że powody pracodawcy są uzasadnione.

Artykuł 17

1. Przepisy art. 16 powinny być wykonywane przez wyspecjalizowane służby, jednakże, w zakresie, w jakim zostały upoważnione przez służby centralne oraz w stopniu w jakim umożliwia to organizacja służb zatrudnienia państwa członkowskiego i stosowane techniki obsadzania wolnych miejsc pracy:
 - (a) regionalne służby zatrudnienia państw członkowskich powinny:
 - (i) na podstawie zestawień, o których mowa w art. 15, w wyniku których zostaną podjęte odpowiednie działania, dokonywać bezpośredniego zestawienia wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie;
 - (ii) nawiązywać bezpośrednie kontakty w celu wymiany:
 - wolnych miejsc pracy zaproponowanych imiennie określonym pracownikom;
 - indywidualizm wniosków o zatrudnienie przesłanych bądź do wyspecjalizowanej służby zatrudnienia, bądź do pracodawcy prowadzącego działalność na terenie właściwości tej służby;
 - pracowników sezonowych, których należy zatrudnić jak najszybciej;
 - (b) służby terytorialne właściwe dla regionów przygranicznych dwóch lub kilku państw członkowskich powinny regularnie wymieniać dane dotyczące wolnych miejsc pracy i oczekujących na załatwienie wniosków o zatrudnienie w danym regionie oraz – współdziałając zgodnie z porozumieniami zawartymi z innymi służbami zatrudnienia w swoich krajach – dokonywać one bezpośredniego zestawienia wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie;
 - (c) oficjalne służby zatrudnienia specjalizujące się w określonych zawodach i specyficznych grupach osób powinny ściśle ze sobą współpracować;
2. Państwa członkowskie powinny przekazać Komisji listę służb określonych w ust. 1, sporządzoną w porozumieniu z innymi państwami członkowskimi. Komisja opublikuje tę listę i wnoszone do niej zmiany w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich

Artykuł 18

Realizacja trybu rekrutacji stosowanego przez organy wykonawcze, przewidziane w porozumieniach zawartych między dwoma lub kilkoma państwami członkowskimi, nie jest obowiązkowe.

TYTUŁ III

Środki utrzymywania równowagi rynku pracy

Artykuł 19

1. Na podstawie sprawozdania Komisji, opartego na informacjach przekazanych przez państwa członkowskie, państwa te wraz z Komisją będą przynajmniej raz w roku wspólnie analizować:
 - wyniki wspólnotowych działań w zakresie wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie;
 - liczbę zatrudnionych obywateli państw nie będących członkami Wspólnoty;
 - przewidywany rozwój rynku pracy w danym państwie oraz, w miarę możliwości przemieszczanie się siły roboczej wewnątrz Wspólnoty.
2. Państwa członkowskie będą wspólnie z Komisją wszelkie możliwości udzielania pierwszeństwa obywatelom państw członkowskich w obejmowaniu wolnych miejsc pracy w celu zapewnienia równowagi w obrębie Wspólnoty między wolnymi miejscami pracy a wnioskami o zatrudnienie. Państwa te będą stosować wszelkie środki niezbędne do osiągnięcia tego celu.

Artykuł 20

1. W przypadku pojawienia się zakłóceń na rynku pracy danego państwa członkowskiego lub w razie przewidywania takich zakłóceń, które mogłyby poważnie obniżyć poziom życia lub poziom zatrudnienia w danym regionie, lub zawodzie, państwo to powinno zawiadomić Komisję i pozostałe państwa członkowskie oraz przekazać im dane.
2. Państwa członkowskie i Komisja podejmą odpowiednie kroki w celu poinformowania pracowników krajów Wspólnoty, aby nie starali się o pracę w tym regionie lub zawodzie.
3. Państwo członkowskie, o którym mowa w ust. 1, bez uszczerbku dla postanowień Traktatu i załączonych do niego protokołów, może się zwrócić z wnioskiem do Komisji o stwierdzenie, że w celu przywrócenia do normy sytuacji w tym regionie lub zawodzie – należy częściowo lub całkowicie zawiesić działanie mechanizmów obsadzania wolnych miejsc pracy przewidziane w art. 15, 16 i 17.
Komisja zadecyduje o takim zawieszeniu i o czasie jego trwania nie później niż w terminie dwóch tygodni od otrzymania wniosku. Państwo członkowskie może, w nieprzekraczalnym terminie dwóch tygodni, wystąpić z wnioskiem do rady o uchylenie lub zmianę takiej decyzji. Rada powinna odpowiedzieć na wniosek w terminie dwóch tygodni.
4. W razie podjęcia decyzji o zawieszeniu, służby zatrudnienia pozostałych państw członkowskich, które wykazały, że dysponują odpowiednimi pracownikami, nie powinny podejmować żadnych działań w celu obsadzenia wolnych miejsc pracy, o których im wiadomo bezpośrednio od pracodawców krajów członkowskich, o których mowa w ust. 1.

TYTUŁ IV

Europejski Urząd Koordynacji

Artykuł 21

Zadaniem Europejskiego Urzędu Koordynacji Obsadzania Wolnych Miejsc Pracy i Wniosków o Zatrudnienie (zwanego w niniejszym rozporządzeniu Europejskim Urzędem Koordynacji), powołanego w ramach Komisji, jest promocja mechanizmu obsadzania wolnych miejsc pracy wewnątrz Wspólnoty. W szczególności będzie on odpowiedzialny za funkcje techniczne w tym zakresie, które na mocy niniejszego rozporządzenia przypisane są Komisji, w szczególności za udzielanie pomocy krajowym służbom zatrudnienia.

Urząd Koordynacji będzie gromadził informacje, o których mowa w art. 14 i 15, oraz dane wynikające z badań wykonanych na mocy art. 13, aby na ich podstawie przedstawić dane przydatne do prognozowania rozwoju sytuacji na wspólnotowym rynku pracy; przy czym powinny być one podawane do wiadomości wyspecjalizowanych służb państw członkowskich oraz Komitetów Doradczego i Technicznego.

Artykuł 22

1. Do kompetencji Europejskiego Urzędu Koordynacji należy w szczególności:
 - (a) koordynacja praktycznych środków niezbędnych do obsadzania wolnych miejsc pracy wewnątrz Wspólnoty, a także analizowanie związanego z tym przemieszczania się pracowników;
 - (b) przyczynianie się do osiągnięcia tych celów przez wprowadzanie w życie, we współpracy z Komitetem Technicznym, wspólnych metod działania na poziomie administracyjnym i technicznym;
 - (c) przygotowywanie zestawień, w razie szczególnej potrzeby i we współpracy z wyspecjalizowanymi służbami, wolnych miejsc pracy i wniosków o zatrudnienie, tak aby wyspecjalizowane służby mogły je obsadzić.
2. Urząd powinien zawiadamiać wyspecjalizowane służby o wolnych miejscach pracy i o wnioskach o zatrudnienie przesłanych bezpośrednio do Komisji, przy czym wyspecjalizowane służby powinny informować o podjętych w związku z tym działaniach.

Artykuł 22

Komisja, w porozumieniu z właściwą władzą państwa członkowskiego oraz zgodnie z warunkami i trybem postępowania, które sama określi na podstawie opinii Komitetu Technicznego, może organizować wizyty i delegacje urzędników innego państwa członkowskiego, a także przygotowywać szczególnego rodzaju zaawansowane programy dla wyspecjalizowanego personelu.

CZEŚĆ III

KOMITETY ZAPEWNIAJĄCE ŚCISŁĄ WSPÓLPRACĘ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH SWOBODNEGO PRZEPLYWU PRACOWNIKÓW I ICH ZATRUDNIANIA

TYTUŁ I

Komitet Doradczy

Artykuł 24

Komitet Doradczy jest odpowiedzialny za pomoc Komisji w badaniu kwestii wynikłych podczas stosowania Traktatu oraz kroków podejmowanych na jego mocy w sprawach związanych ze swobodnym przepływem pracowników oraz ich zatrudnieniem.

Artykuł 25

Do kompetencji Komitetu Doradczego należy w szczególności:

- (a) badanie problemów związanych ze swobodnym przepływem pracowników i ich zatrudnieniem w ramach polityki zarządzania siłą roboczą poszczególnych krajów, tak aby koordynować politykę zatrudnienia państw członkowskich na szczeblu Wspólnoty, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju gospodarek i poprawy równowagi na rynku pracy;
- (b) ogólne badanie skutków wprowadzania w życie niniejszego rozporządzenia i stosowania środków dodatkowych;
- (c) składanie Komisji uzasadnionych wniosków o zmianę niniejszego rozporządzenia;
- (d) wydawanie, na prośbę Komisji bądź z własnej inicjatywy, uzasadnionych opinii w kwestiach ogólnych lub zasadniczych, w szczególności dotyczących wymiany informacji o sytuacji na rynku pracy, o przemieszczaniu się pracowników między państwami członkowskimi, o programach i środkach służących rozwojowi poradnictwa i szkolenia zawodowego, sprzyjających realizacji w coraz większym zakresie zasady, jaką jest swobodny przepływ pracowników, a także podejmowaniu przez nich zatrudnienia, a równocześnie o formach pomocy pracownikom i ich rodzinom, w tym pomocy społecznej i mieszkaniowej.

Artykuł 26

1. Komitet Doradczy składa się z sześciu członków z każdego państwa członkowskiego, z których dwóch będzie reprezentowało rząd, dwóch – związki zawodowe i dwóch – organizacje pracodawców.
2. Dla każdej z kategorii, o których mowa w ust. 1, każde państwo członkowskie powoła jednego zastępcze członka.
3. Kadencja członków i ich zastępców trwa dwa lata, przy czym mogą oni być powoływani ponownie.

Po upływie kadencji członkowie i ich zastępcy sprawują swoje funkcje aż do momentu objęcia urzędu przez następców lub ponownego powołania.

Artykuł 27

Członkowie Komitetu Doradczego i ich zastępcy są powoływani przez Radę, która – wybierając przedstawicieli związków zawodowych i organizacji pracodawców – dołoży wszelkich starań na rzecz zapewnienia właściwej reprezentacji w Komitecie różnych sektorów gospodarki.

Lista członków i ich zastępców zostanie opublikowana przez Radę w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Artykuł 28

Komitetowi Doradczemu przewodniczy członek Komisji lub jego zastępca. Przewodniczący nie uczestniczy w głosowaniach. Komitet zbiera się co najmniej dwa razy w roku.

Posiedzenia są zwoływane przez przewodniczącego z jego własnej inicjatywy bądź na prośbę co najmniej jednej trzeciej członków. Obsługą sekretariatu Komitetu zapewnia Komisja.

Artykuł 29

Przewodniczący może zaprosić do udziału w posiedzeniach, w charakterze obserwatorów lub ekspertów, osoby bądź przedstawicieli instytucji o dużym doświadczeniu w dziedzinie zatrudnienia i przemieszczania się pracowników. Przewodniczącego mogą wspomagać doradcy.

Artykuł 30

1. Opinie wydawane przez Komitet są wydawane – pod rygorem nieważności – w obecności co najmniej dwóch trzecich członków.
2. Opinie powinny zawierać uzasadnienie i być przyjmowane bezwzględną większością ważnych głosów; przy czym poglądy mniejszości, na jej żądanie, powinny być dołączone do opinii na piśmie.

Artykuł 31

Komitet Doradczy opracowuje regulamin ustalający metody jego pracy, które wchodzi w życie po zatwierdzeniu ich przez Radę i uprzednim zasięgnięciu opinii Komisji.

Wprowadzenie na mocy decyzji Komitetu zmiany do regulaminu następuje w tym samym trybie.

TYTUŁ II

Komitet Techniczny

Artykuł 32

Do kompetencji Komitetu Technicznego należy wspomaganie Komisji w przygotowywaniu, doskonaleniu i realizacji wszelkich prac technicznych oraz podejmowanie środków zmierzających do wykonania niniejszego rozporządzenia i wszelkich działań pomocniczych.

Artykuł 33

Do kompetencji Komitetu Technicznego należy w szczególności:

- (a) popieranie i działania na rzecz rozwoju współpracy między organami publicznymi państw członkowskich we wszystkich kwestiach technicznych dotyczących swobodnego przepływu pracowników i ich zatrudniania;
- (b) ustalanie trybu postępowania przy organizacji wspólnych działań właściwych władz publicznych;
- (c) ułatwianie gromadzenia informacji przeznaczonych dla Komisji oraz przydatnych do badań przewidzianych niniejszym rozporządzeniem, a także popieranie wymiany informacji i doświadczeń między właściwymi organami administracji;
- (d) badanie na poziomie technicznym, harmonizacji kryteriów, według których państwa członkowskie dokonują oceny swych rynków pracy.

Artykuł 34

1. Komitet Techniczny składa się z przedstawicieli rządów państw członkowskich. Każdy rząd powołuje na członka Komitetu Technicznego jednego ze swych członków, którzy reprezentują go w Komitecie Doradczym.
2. Każdy rząd powołuje zastępcę członka spośród pozostałych swoich przedstawicieli – członków lub zastępców – w Komitecie Doradczym.

Artykuł 35

Komitetowi Technicznemu przewodniczy członek Komisji lub jego przedstawiciel. Przewodniczący nie uczestniczy w głosowaniach. Przewodniczącego oraz członków Komitetu mogą wspomagać doradcy. Obsługę sekretariatu Komitetu zapewnia Komisja.

Artykuł 36

Wnioski i opinie wydawane przez Komitet Techniczny są przedkładane Komisji, o czym informowany jest Komitet Doradczy. Do każdego wniosku bądź opinii powinny być dołączane, na ich żądanie, pisemne oświadczenia zawierające poglądy poszczególnych członków Komitetu Doradczego.

Artykuł 37

Komitet Techniczny opracowuje regulamin ustalający metody jego pracy, które wchodzi w życie po zatwierdzeniu ich przez radę i uprzednim zasięgnięciu opinii Komisji. Wprowadzenie na mocy decyzji komitetu zmiany do regulaminu następuje w tym samym trybie.

CZEŚĆ IV

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

TYTUŁ I

Przepisy przejściowe

Artykuł 38

Do czasu przyjęcia przez Komisję jednolitego systemu, o którym mowa w art. 15 ust. 2, Europejski Urząd Koordynacji zaproponuje działania ułatwiające opracowywanie i obieg zastawień określonych w art. 15 ust. 1.

Artykuł 39

Regulaminy Komitetu Doradczego i Komitetu Technicznego obowiązujące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia pozostają w mocy.

Artykuł 40

Jeżeli, do chwili podjęcia środków przez państwa członkowskie w wykonaniu dyrektywy Rady z dnia 15 października 1968 r.¹, na mocy przepisów przyjętych przez państwa członkowskie w wykonaniu dyrektywy Rady z dnia 25 marca 1964 r.², zezwolenie na prace przewidziane w art. 22 rozporządzenia nr 38/64/EWG jest niezbędne do ustalenia okresu ważności lub przedłużenia zezwolenia na pobyt stały, pisemne potwierdzenie stosunku pracy wystawione przez pracodawcę lub świadectwo pracy określające okres zatrudnienia może zastępować takie zezwolenie na pracę. Pisemne potwierdzenie wystawione przez pracodawcę lub świadectwo pracy stwierdzające, że pracownik był zatrudniony na czas nieokreślony, ma taką samą moc, jak stałe zezwolenie na pracę. Pisemne potwierdzenie wystawione przez pracodawcę lub świadectwo pracy stwierdzające, że pracownik był zatrudniony na czas nieokreślony, ma taką samą moc, jak stałe zezwolenie na pracę.

Artykuł 41

Jeśli, z powodu zniesienia zezwoleń na pracę, państwo członkowskie nie jest w stanie sporządzać właściwych statystyk o zatrudnieniu cudzoziemców, państwo to może, dla celów statystycznych, utrzymać zezwolenie na pracę w stosunku do obywateli innych państw członkowskich do chwili wprowadzenia nowych metod statystycznych, nie później jednak niż do 31 grudnia 1969 r. Zezwolenie na pracę powinno być wydawane automatycznie jako ważne aż do rzeczywistego zniesienia zezwoleń na pracę w tym państwie członkowskim.

¹ Patrz strona 13 tego Dziennika Urzędowego.

² Dz.U. WE nr 62, z 17.04.1964, str. 981/64.

TYTUŁ II

Przepisy końcowe

Artykuł 42

1. Niniejsze rozporządzenie nie narusza tych postanowień Traktatu o ustanowieniu Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, które dotyczą pracowników o uznanych kwalifikacjach w dziedzinie górnictwa węglowego i produkcji stali, ani postanowień Traktatu o ustanowieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, w zakresie prawa podejmowania pracy przez osoby posiadające kwalifikacje w dziedzinie energii jądrowej, ani żadnych środków podejmowanych w celu wykonania tych traktatów.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się jednak do kategorii pracowników, o których mowa w zdaniu pierwszym, oraz do członków ich rodzin w takim zakresie, w jakim ich sytuacja prawna nie jest regulowana przez te traktaty i przepisy prawne.

2. Niniejsze rozporządzenie nie narusza przepisów wydanych zgodnie z art. 51 Traktatu.

3. Niniejsze rozporządzenie nie narusza zobowiązań państw członkowskich wynikających:

- ze szczególnych stosunków lub umów podpisanych w przyszłości z określonymi państwami bądź terytoriami pozaeuropejskimi, opartych na więzach instytucjonalnych istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia; lub
- z umów istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia z określonymi państwami bądź terytoriami pozaeuropejskimi, opartych na więzach instytucjonalnych pomiędzy nimi.

Pracownicy z tych państw lub terytoriów, którzy zgodnie z niniejszym przepisem prowadzą działalność na terytorium jednego z państw członkowskich, nie mogą korzystać z przepisów niniejszego rozporządzenia na terytorium innego państwa członkowskiego.

Artykuł 43

Państwa członkowskie w celach informacyjnych przekażą do wiadomości Komisji teksty umów, konwencji lub porozumień na temat siły roboczej zawartych przez nie w okresie między ich podpisaniem a wejściem w życie.

Artykuł 44

Komisja wyda przepisy wykonawcze do niniejszego rozporządzenia. W tym celu będzie działać w ścisłej współpracy z centralnymi władzami publicznymi państw członkowskich.

Artykuł 45

Komisja przedłoży Radzie wnioski, zmierzające do zniesienia, zgodnie z warunkami Traktatu, ograniczeń prawa do zatrudnienia pracowników, którzy są obywatelami państw członkowskich, jeżeli brak wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dowodów formalnych kwalifikacji być przeszkodą w swobodnym przepływie pracowników.

Artykuł 46

Wydatki administracyjne Komitetów, o których mowa w części III, będą uwzględnione w budżecie Wspólnot Europejskich, w rozdziale dotyczącym Komisji.

Artykuł 47

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do terytoriów państwa członkowskich oraz do ich obywateli bez uszczerbku dla przepisów art. 2, 3, 10 i 11.

Artykuł 48

Rozporządzenie nr 38/64/EWG traci moc w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 15 października 1968 r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący
G. Sedati*

DYREKTYWA RADY NR 68/360/EWG

z dnia 15 października 1968 r.

**dotycząca zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego na obszarze
Wspólnoty pracowników państw członkowskich i ich rodzin**

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 49,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

a także mając na uwadze, co następuje:

rozporządzenie Rady EWG nr 1612/68³ określiło przepisy regulujące swobodę przepływu pracowników na obszarze Wspólnoty;

w konsekwencji, należy przyjąć środki w celu zniesienia wciąż istniejących ograniczeń dotyczących przepływu i pobytu stałego na obszarze Wspólnoty zgodnie z prawami i przywilejami przyznanymi przez wymienione rozporządzenie obywatelom wszystkich państw członkowskich, którzy przemieszczają się w celu wykonywania pracy najemnej oraz członkom ich rodzin;

zasady stosujące się do prawa pobytu stałego powinny na tyle na ile to możliwe, zrównać status pracowników z innych państw członkowskich i członków ich rodzin ze statusem własnych obywateli;

koordynacja specjalnych działań dotyczących przepływu i pobytu stałego cudzoziemców, uzasadnionych na gruncie porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz zdrowia publicznego jest przedmiotem dyrektywy Rady z dnia 25 lutego 1964 r.⁴, przyjętej na mocy art. 56 ust. 2 Traktatu.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

¹ Dz.U. WE nr 268, z 6.11.1967, str. 10.

² Dz.U. WE nr 298, z 7.12.1967, str. 10.

³ Dz.U. WE nr L 257, z 19.10.1968, str. 2.

⁴ Dz.U. WE nr 56, z 4.04.1964, str. 850/64

Artykuł 1

Państwa członkowskie, działając zgodnie z niniejszą dyrektywą, zniosą ograniczenia w zakresie przepływu i pobytu stałego obywateli państw członkowskich i członków ich rodzin, do których stosuje się rozporządzenie EWG nr 1612/68.

Artykuł 2

1. Państwa członkowskie przyznają obywatelom, o których mowa w art.1 prawo opuszczania ich terytorium w celu podjęcia pracy najmniej i prowadzenia takiej działalności na terytorium innego państwa członkowskiego. Prawo takie będzie wykonywane jedynie poprzez wystawienie ważnego dowodu tożsamości lub paszportu. Członkowie rodzin będą korzystać z takiego samego prawa jakie przysługuje obywatelowi, na którego utrzymaniu pozostają.

2. Państwa członkowskie działając zgodnie z własnym prawem krajowym wystawią bądź przedłużą swoim obywatelom dowód tożsamości lub paszport, który w szczególności będzie potwierdzać ich obywatelstwo.

3. Paszport musi być ważny co najmniej na wszystkie państwa członkowskie oraz państwa, przez które jego posiadacz musi przejechać podróżując pomiędzy państwami członkowskimi. W sytuacji, gdy paszport jest jedynym dokumentem, na którego podstawie jego posiadacz może legalnie opuścić kraj, okres jego ważności nie może być krótszy niż pięć lat.

4. Państwa członkowskie nie mogą wymagać od obywateli, o których mowa w art. 1 żadnych wiz wyjazdowych lub równorzędnych dokumentów.

Artykuł 3

1. Państwa członkowskie zezwolą osobom, o których mowa w art. 1 na wjazd na ich terytorium za okazaniem ważnego dowodu tożsamości lub paszportu.

2. Żadne wize wyjazdowe lub równorzędne dokumenty nie będą wymagane, z wyjątkiem członków rodziny nie będących obywatelami żadnego z państw członkowskich. Państwa członkowskie udzielą takim osobom wszelkich ułatwień w celu uzyskania wszystkich niezbędnych wiz.

Artykuł 4

1. Państwa członkowskie przyznają prawo pobytu stałego na ich terytorium osobom, o których mowa w art. 1 mogącym okazać dokumenty wymienione w ust. 3.

2. Jako dowód prawa pobytu stałego, wydawany będzie dokument zatytułowany „Zezwolenie na pobyt stały obywatela państwa członkowskiego EWG”. Dokument musi zawierać oświadczenie, iż został wydany na mocy rozporządzenia (EWG) nr 1612/68 oraz środków przyjętych przez państwa członkowskie w celu realizacji niniejszej dyrektywy. Tekst takiego oświadczenia zawarty jest w załączniku do niniejszej dyrektywy.

3. Do wydania *Zezwolenia na pobyt stały obywatela państwa członkowskiego EWG* państwa członkowskie mogą żądać okazania od pracownika następujących dokumentów:

- a) dokumentu, na podstawie którego pracownik wjechał na ich terytorium;
 - b) potwierdzenia zobowiązania pracodawcy do zatrudnienia bądź zaświadczenia o zatrudnieniu;
- od członków rodziny pracownika:
 - c) dokumentu, na którego podstawie powyższe osoby wjechały na ich terytorium;
 - d) dokumentu wystawionego przez właściwy organ kraju pochodzenia lub państwa, z którego przyjechały, stanowiącego o ich pokrewieństwie;
 - e) w przypadkach, o których mowa w art. 10 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia EWG nr 1612/68, dokumentu wystawionego przez właściwy organ kraju pochodzenia lub państwa, z którego przyjechały, zaświadczonego, że pozostają one na utrzymaniu pracownika lub, że mieszkają z nim pod jednym dachem w danym kraju.
4. Członkowi rodziny, który nie jest obywatelem państwa członkowskiego wystawiony zostanie dokument stałego pobytu o takim samym okresie ważności jaki został wydany pracownikowi, na którego utrzymaniu pozostaje.

Artykuł 5

Dopełnienie formalności w celu uzyskania zezwolenia na pobyt stały nie będzie stać na przeszkodzie w natychmiastowym podjęciu pracy przez osobę ubiegającą się o pracę na podstawie zawartej umowy.

Artykuł 6

1. Zezwolenie na pobyt stały

- a) musi być ważne na całym terytorium państwa członkowskiego, które je wydało;
- b) musi być ważne przez okres co najmniej 5 lat od daty wydania oraz automatycznie odnawialne.

2. Przerwy w stałym pobycie nie przekraczające sześciu kolejnych miesięcy oraz nieobecność związana z odbywaniem służby wojskowej nie będą wpływać na ważność zezwolenia na pobyt stały.

3. W przypadku, gdy pracownik zatrudniony jest na okres przekraczający trzy miesiące, ale nie przekraczający jednego roku u pracodawcy w kraju przyjmującym lub w charakterze osoby świadczącej usługi, przyjmujące państwo członkowskie wyda mu zezwolenie na pobyt czasowy, którego ważność może ograniczać się do planowego okresu zatrudnienia.

Zgodnie z postanowieniami art. 8 ust. 1 lit. c) zezwolenie na pobyt czasowy wydane będzie także pracownikowi sezonowemu zatrudnionemu na okres dłuższy niż trzy miesiące. Okres zatrudnienia musi zostać udokumentowany stosownie do art. 4 ust. 3 lit. b).

Artykuł 7

1. Ważne zezwolenie na pobyt stały nie może zostać pracownikowi cofnięte wyłącznie na podstawie faktu, że nie jest on już zatrudniony lub z powodu czasowej niezdolności do pracy na skutek choroby lub wypadku albo dlatego, że pozostaje on bezrobotnym nie z własnej woli, co zostanie należycie potwierdzone przez właściwe biuro pracy.

2. W przypadku, gdy zezwolenie na pobyt stały jest odnawiane po raz pierwszy, okres pobytu może być ograniczony, jednakże nie krótszy niż na dwanaście miesięcy, jeżeli pracownik pozostaje bezrobotny nie z własnej woli w państwie członkowskim przez okres dłuższy niż dwanaście kolejnych miesięcy.

Artykuł 8

1. Państwa członkowskie, nie wydając zezwoleń na pobyt stały, uznają prawo do stałego pobytu na ich terytorium:

a) pracownika wykonującego pracę najemną, jeżeli działalność nie jest planowana na dłużej niż trzy miesiące. Dokument, na podstawie którego osoba taka wjechała na terytorium państwa członkowskiego oraz oświadczenie pracodawcy w sprawie planowanego okresu zatrudnienia uznawane będą za wystarczające dla legalnego pobytu; oświadczenie pracodawcy nie będzie jednakże wymagane w przypadku pracowników, objętych przepisami dyrektywy Rady z dnia 25 lutego 1964 r. dotyczącej realizacji swobody prowadzenia działalności gospodarczej i swobody świadczenia usług w odniesieniu do pośrednictwa handlowego, przemysłu i rzemiosła.

b) pracownika, który mając pobyt stały na terytorium państwa członkowskiego, do którego z reguły powraca codziennie, lub co najmniej raz w tygodniu, jest zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego. Właściwy organ państwa, w którym jest on zatrudniony może wydać takiemu pracownikowi specjalne zezwolenie, ważne przez pięć lat i automatycznie odnawialne;

c) pracownika sezonowego, który posiada umowę o pracę podstemplowaną przez właściwy organ państwa członkowskiego, na którego terytorium przybył w celu wykonywania pracy najemnej.

2. We wszystkich przypadkach, o których mowa w ust. 1, właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego mogą zażądać, by pracownik meldował swoją obecność na jego terytorium.

Artykuł 9

1. Dokumenty pobytu stałego przyznane obywatelom państwa członkowskiego EWG, o których mowa w niniejszej dyrektywie będą wydawane i odnawiane bez żadnych opłat, lub za opłatą nie przewyższającą opłat i podatków pobieranych od własnych obywateli za wydawanie dowodów tożsamości.

2. Wiza, o której mowa w art. 3 ust. 2 oraz stempel, o którym mowa w art. 8 ust. 1 będą wolne od opłat.

3. Państwa członkowskie podejmą niezbędne kroki w celu uproszczenia, na ile to możliwe, formalności i procedur otrzymywania dokumentów wymienionych w ust. 1.

Artykuł 10

Państwa członkowskie nie będą odstępować od postanowień niniejszej dyrektywy z wyjątkiem względów porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz zdrowia publicznego.

Artykuł 11

1. Niniejsza dyrektywa nie będzie naruszać postanowień Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, odnoszących się do pracowników o uznanych kwalifikacjach w dziedzinie górnictwa i produkcji stali ani postanowień Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, dotyczących prawa zatrudniania osób wykwalifikowanych w dziedzinie energii jądrowej ani żadnych środków służących realizacji tych Traktatów.

2. Niemniej jednak, niniejsza dyrektywa będzie miała zastosowanie do kategorii pracowników, o których mowa w ust. 1 oraz do członków ich rodzin w takim zakresie, w jakim ich sytuacja prawna nie będzie regulowana przez wyżej wymienione Traktaty lub środki.

Artykuł 12

1. Państwa członkowskie w ciągu dziewięciu miesięcy od notyfikacji niniejszej dyrektywy, wprowadzą konieczne środki w celu dostosowania się do jej postanowień, i powiadomią o nich niezwłocznie Komisję.

2. Powiadomią Komisję o poprawkach dokonanych w przepisach prawnych i administracyjnych w celu uproszczenia formalności i procedur związanych z wydawaniem takich dokumentów, które są nadal konieczne do wjazdu, wyjazdu i stałego pobytu pracowników i członków ich rodzin.

Artykuł 13

1. Dyrektywa Rady z dnia 25 maja 1964 r. dotycząca zniesienia ograniczeń w przepływie i stałym pobycie pracowników i ich rodzin na obszarze Wspólnoty pozostanie w mocy do momentu realizacji niniejszej dyrektywy przez państwa członkowskie.

2. Zezwolenia na pobyt stały wydane na mocy dyrektywy, o której mowa w ust. 1 pozostaną ważne do końca okresu na jaki zostały wystawione.

Artykuł 14

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 15 października 1968 r.

W imieniu Rady
G. Sedati
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Tekst oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 2.

Niniejsze zezwolenie wydawane jest na mocy rozporządzenia Rady Wspólnot Europejskich (EWG) nr 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. oraz na mocy środków podjętych w celu realizacji dyrektywy Rady z dnia 15 października 1968 r.

Zgodnie z postanowieniami wyżej wymienionego rozporządzenia posiadacz tego zezwolenia ma prawo do podjęcia i wykonywania pracy najemnej na terytorium na takich samych warunkach jak pracownicy belgijscy, niemieccy, francuscy, włoscy, luksemburscy, holenderscy stosownie do kraju wydającego zezwolenie.

Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 1251/70

z dnia 29 czerwca 1970 r.

w sprawie prawa pracowników do pozostania na terytorium państwa członkowskiego po zakończeniu zatrudnienia w tym państwie

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 48 ust.2 lit. d) i art. 2 protokołu dotyczącego Wielkiego Księstwa Luksemburga,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego¹,

a także mając na uwadze, co następuje:

rozporządzenie Rady (EWG) nr 1612/68² z dnia 15 października 1968 r. i dyrektywa Rady nr 68/360/EWG z dnia 15 października 1968 r.³, pozwoliły na zapewnienie, w wyniku szeregu środków stopniowej realizacji, swobodnego przepływu pracowników; prawo pobytu nabyte przez pracowników aktywnych zawodowo, jest następstwem przyznanego tym pracownikom przez Traktat prawa do pozostania na terytorium państwa członkowskiego po zakończeniu zatrudnienia w tym państwie; należy zatem ustalić warunki, w których to prawo może być wykonywane;

wymienione rozporządzenie i dyrektywa Rady zawierają odpowiednie postanowienia dotyczące prawa pracowników do pobytu na terytorium państwa członkowskiego w celu wykonania pracy; prawo do pozostania, o którym mowa w art. 48 ust.3 lit. d) Traktatu, oznacza w rezultacie prawo pracownika do zamieszkiwania na terytorium państwa członkowskiego, gdy zaprzestanie on wykonywania pracy;

mobilność siły roboczej we Wspólnocie uwarunkowana jest możliwością podejmowania przez pracowników pracy kolejno w kilku państwach członkowskich, bez stawiania ich w trudniejszej sytuacji;

należy przede wszystkim zagwarantować pracownikowi mieszkającemu na terytorium państwa członkowskiego prawo do pozostania na tym terytorium po zaprzestaniu wykonywania pracy na skutek osiągnięcia wieku emerytalnego lub trwałej niezdolności do pracy; takie prawo należy również zagwarantować pracownikowi, który, po pewnym okresie pracy i zamieszkiwania na terytorium jednego państwa członkowskiego, podejmuje pracę na terytorium innego państwa członkowskiego, zamieszkując nadal na terytorium pierwszego państwa;

¹ Dz.U.WE nr C 65, z 5.06.1970, str.16

² Dz.U.WE nr L 257, z 19.10.1968, str.2.

³ Dz.U.WE nr L 257, z 19.10.1968, str.13.

określając warunki powstawania prawa do pozostania należy wziąć pod uwagę przyczyny, które spowodowały zaprzestanie działalności na terytorium państwa członkowskiego, a w szczególności różnicę między przejściem na emeryturę, zwykłym i przewidywalnym zakończeniem pracy zawodowej oraz taką niezdolnością do pracy, która prowadzi do przedwczesnego i nieprzewidywalnego zaprzestania aktywności zawodowej; należy określić specjalne warunki, gdy zaprzestanie działalności wynika z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, lub gdy współmałżonek pracownika jest lub był obywatelem danego państwa członkowskiego;

pracownik, który zakończył swoją aktywność zawodową, powinien mieć dostatecznie dużo czasu na podjęcie decyzji, gdzie pragnie osiedlić się na dalsze lata życia;

realizacja prawa do pozostania przez pracownika pociąga za sobą rozszerzenie tego prawa na członków jego rodziny; w przypadku śmierci pracownika w czasie aktywności zawodowej należy uznać również prawo pobytu członków jego rodziny i ustalić warunki specjalne dla takich sytuacji; osoby, do których stosuje się prawo do pozostania, muszą być traktowane jednakowo z pracownikami krajowymi, którzy zaprzestali aktywności zawodowej,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Postanowienia niniejszego rozporządzenia stosują się do obywateli państwa członkowskiego, którzy byli zatrudnieni na podstawie stosunku pracy na terytorium innego państwa członkowskiego, jak również do członków ich rodzin, o których mowa w art. 10 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1612/68 w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty.

Artykuł 2

1. Do pozostania na stałe na terytorium państwa członkowskiego ma prawo:

(a) pracownik, który w momencie zaprzestania pracy osiągnął wiek ustalony przez przepisy prawne tego państwa jako uprawniający do pobierania emerytury i który był zatrudniony przez co najmniej dwanaście ostatnich miesięcy oraz zamieszkiwał w nim nieprzerwanie przez ponad trzy lata,

(b) pracownik, który, zamieszkując nieprzerwanie na terytorium tego państwa przez ponad dwa lata, zaprzestał wykonywania pracy z powodu trwałej niezdolności do pracy.

Jeśli taka niezdolność wynika z wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, co uprawnia daną osobę do otrzymywania renty wypłacanej w całości lub częściowo przez organy danego państwa, nie musi być spełniony żaden wymóg okresu zamieszkiwania,

(c) pracownik, który po trzyletnim nieprzerwanym okresie zatrudnienia i zamieszkiwania na terytorium tego państwa podejmuje pracę na terytorium innego państwa członkowskiego,

zamieszkuje nadal na terytorium pierwszego państwa, do którego z reguły wraca codziennie lub przynajmniej raz w tygodniu.

Okresy zatrudnienia realizowane w ten sposób na terytorium innego państwa członkowskiego są uznawane dla celów nabycia uprawnień przewidzianych w literach a) i b) tak, jakby były realizowane na terytorium państwa stałego zamieszkania.

2. Warunki dotyczące okresu zamieszkiwania i zatrudnienia ustalone w ust. 1 lit. a) oraz warunek okresu zamieszkiwania ustalony w ust. 1 lit. b) nie stosują się, jeśli współmałżonek pracownika jest obywatelem danego państwa członkowskiego lub utracił obywatelstwo tego państwa w wyniku zawarcia małżeństwa z tym pracownikiem.

Artykuł 3

1. Członkowie rodziny pracownika wymienieni w ust. 1 niniejszego rozporządzenia, którzy zamieszkują wraz z nim na terytorium państwa członkowskiego, mają prawo do pozostania w nim na stałe, jeśli pracownik uzyskał prawo do pozostania zgodnie z art. 2, nawet po jego śmierci.

2. Jeśli jednak pracownik zmarł w okresie zatrudnienia, a wcześniej uzyskał prawo do pozostania na terytorium danego państwa, to członkowie jego rodziny mają prawo do pozostania w nim na stałe pod warunkiem, że:

- pracownik zamieszkiwał w momencie swojej śmierci na terytorium tego państwa na stałe od co najmniej dwóch lat,
- lub jego śmierć była spowodowana wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową,
- lub współmałżonek jest obywatelem państwa miejsca zamieszkania lub utracił obywatelstwo tego państwa w wyniku zawarcia małżeństwa z tym pracownikiem.

Artykuł 4

Ciągłość zamieszkiwania przewidziana w art. 2 ust. 1 i art. 3 ust. 2 może być udokumentowana w sposób przyjęty w danym zamieszkiwanym państwie. Na ciągłość tę nie mają wpływu czasowe nieobecności nie przekraczające łącznie trzech miesięcy w ciągu jednego roku, ani nieobecności dłuższe wynikające z odbywania służby wojskowej.

2. Okresy przymusowego bezrobocia, wiarygodnie stwierdzone przez właściwy urząd zatrudnienia, i nieobecności wynikające z choroby lub wypadku są traktowane jako okresy zatrudnienia w rozumieniu art. 2 ust. 1.

Artykuł 5

1. Osoba uprawniona do pozostania dysponuje okresem dwóch lat od chwili, w której prawo to zaczęło jej przysługiwać stosownie do art. 2 ust. 1 litery a) i b) oraz art. 3. Może ona podczas tego okresu opuścić terytorium danego państwa członkowskiego bez niekorzystnego wpływu przez ten fakt na jego prawo.

2. Wykonanie prawa do pozostania nie wymaga od beneficjenta tego prawa dokonywania żadnych formalności.

Artykuł 6

1. Osoby objęte postanowieniami niniejszego rozporządzenia są uprawnione do otrzymania pozwolenia na pobyt, które:
 - a) jest wydawane i odnawiane bez opłaty lub z opłatą nie przekraczającą opłat wymaganych od obywateli tego państwa za wydanie takich samych dokumentów,
 - b) obowiązuje na całym terytorium wydającego je państwa członkowskiego,
 - c) obowiązuje przez co najmniej 5 lat i jest odnawiane automatycznie.
2. Przerwy w pobycie na terytorium danego państwa nie przekraczające 6 kolejnych miesięcy nie mają wpływu na ważność tego pozwolenia.

Artykuł 7

Prawo do równego traktowania ustanowione rozporządzeniem Rady nr 1612/68/EWG stosuje się również do osób objętych postanowieniami niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 8

1. Niniejsze rozporządzenie nie uchyla żadnych postanowień ustanowionych rozporządzeniami, przepisami lub czynnościami administracyjnymi państwa członkowskiego, które byłyby korzystniejsze dla obywateli innych państw członkowskich.
2. Państwa członkowskie ułatwią ponowne przyjęcie na terytorium pracowników, którzy opuścili je po okresie stałego pobytu przez dłuższy czas połączonego z zatrudnieniem oraz pragną powrócić po osiągnięciu wieku emerytalnego lub w związku ze stałą niezdolnością do pracy.

Artykuł 9

1. Uwzględniając rozwój sytuacji demograficznej Wielkiego Księstwa Luksemburga, Komisja może ustalić na wniosek tego państwa odrębne warunki od określonych w tym rozporządzeniu, w związku z realizowaniem prawa do pozostania na terytorium Luksemburga.
2. W ciągu dwóch miesięcy od złożenia wniosku, zawierającego wszystkie wymagane informacje, Komisja podejmie decyzję, podając jej przesłanki. Komisja powiadomi Wielkie Księstwo Luksemburga i inne państwa członkowskie o swojej decyzji.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 29 czerwca 1970 r.

W imieniu Komisji
JEAN REY
Przewodniczący

DYREKTYWA RADY

z dnia 21 maja 1973 roku

dotycząca zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług

(73/148/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, a w szczególności zaś jego art. 54.2 i art. 63.2,

uwzględniając ogólne programy zniesienia ograniczeń w zakresie swobody prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług¹, a w szczególności zaś jego tytuł II,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³,

a także mając na uwadze co następuje:

swoboda przepływu osób zagwarantowana w Traktacie oraz ogólne programy zniesienia ograniczeń swobody prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług obejmuje zniesienie ograniczeń w zakresie swobody przepływu i stałego pobytu obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty, pragnących prowadzić działalność gospodarczą lub świadczyć usługi na terytorium innego państwa członkowskiego;

swoboda prowadzenia działalności gospodarczej może być w pełni zrealizowana jedynie w przypadku przyznania prawa stałego pobytu osobom pragnących korzystać ze swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Swoboda świadczenia usług wiąże się z tym, że zarówno osoby świadczące usługi jak i osoby korzystające z usług powinny mieć prawo stałego pobytu na okres świadczenia tych usług;

dyrektywa Rady z dnia 25 lutego 1964 roku dotycząca zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i stałego pobytu obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług⁴ ustanowiła przepisy stosowane w tym zakresie do osób podejmujących działalność na własny rachunek;

dyrektywa Rady z dnia 15 października 1968 roku dotycząca zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i stałego pobytu pracowników państw członkowskich i ich rodzin w

¹ Dz.U. WE nr 2, z 15.01.1962, str. 32/36 i 36/62.

² Dz.U. WE nr C 19, z 28.02.1972, str. 5.

³ Dz.U. WE nr C 67 z 24.06.1972, str. 7.

⁴ Dz.U. WE nr 56 z 4.04.1964, str. 845/64.

obrobie Wspólnoty⁵, która zastąpiła dyrektywę Rady z dnia 25 marca 1964 roku⁶ o tym samym tytule, znowelizowała przepisy stosowane do pracowników;

przepisy dotyczące przepływu i stałego pobytu w obrobie Wspólnoty osób prowadzących działalność na własny rachunek i ich rodzin powinny zostać znowelizowane;

koordynacja specjalnych środków dotyczących przepływu i stałego pobytu obywateli zagranicznych, uzasadnionych względami porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz zdrowia publicznego jest przedmiotem dyrektywy Rady z dnia 25 lutego 1964 roku⁷;

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

1. Państwa członkowskie powinny, działając zgodnie z postanowieniami niniejszej dyrektywy znieść ograniczenia w zakresie przepływu i stałego pobytu w stosunku do:

(a) obywateli państw członkowskich którzy prowadzą działalność gospodarczą lub zamierzają ją prowadzić na terenie innego państwa członkowskiego w celu podjęcia pracy na własny rachunek, albo zamierzają świadczyć usługi na terenie tego państwa;

(b) obywateli państw członkowskich, którzy pragną udać się do innego państwa członkowskiego w charakterze odbiorców usług;

(c) współmałżonka i dzieci poniżej dwudziestego pierwszego roku tych obywateli, niezależnie od ich obywatelstwa

(d) krewnych wstępnych i zstępnych zarówno tych obywateli jak współmałżonków tych obywateli, którzy to krewni znajdują się na ich utrzymaniu, niezależnie od ich obywatelstwa.

2. Państwa członkowskie powinny sprzyjać przyjmowaniu każdego członka rodziny obywatela, o którym mowa w ust. 1 pod lit. a) i lit. b) lub współmałżonka tego obywatela, który pozostaje na utrzymaniu tego obywatela lub jego współmałżonka, lub który w kraju pochodzenia mieszkał pod jednym dachem.

Artykuł 2

1. Państwa członkowskie powinny przyznać osobom, o których mowa w art. 1 prawo do opuszczania ich terytorium. Prawo takie będzie spełnione poprzez wydanie ważnego dowodu tożsamości lub paszportu. Członkom rodziny powinno przysługiwać takie same prawo co obywatelowi, na którego utrzymaniu pozostają.

2. Państwa członkowskie powinny, działając zgodnie ze swoim ustawodawstwem wydać swoim obywatelom dowód tożsamości bądź paszport lub przedłużyć ważność tych dokumentów, które w szczególności powinny określać obywatelstwo ich posiadacza.

⁵ Dz.U. WE nr L 257 z 19.10.1968, str.13.

⁶ Dz.U. WE nr 62 z 17.04.1964, str. 981/64.

⁷ Dz.U. WE nr 56 z 4.04.1964, str.850/64.

3. Paszport powinien być ważny co najmniej na wszystkie państwa członkowskie oraz kraje przez które posiadacz paszportu musi przejechać podróżując między państwami członkowskimi. W przypadku gdy paszport jest jedynym dokumentem, na podstawie którego jego posiadacz może legalnie wyjechać z danego państwa, okres jego ważności nie powinien być krótszy niż pięć lat.

4. Państwa członkowskie nie mogą wymagać od osób, o których mowa w art. 1 żadnej dodatkowej wizy ani żadnych równoznacznych dokumentów.

Artykuł 3

1. Państwa członkowskie powinny przyznać osobom, o których mowa w art. 1, prawo do wjazdu na ich terytorium jedynie za okazaniem ważnego dowodu tożsamości lub paszportu.

2. Żadne wizy wjazdowe lub równoznaczne dokumenty nie będą wymagane z wyjątkiem członków rodziny, którzy nie posiadają obywatelstwa państwa członkowskiego. Państwa członkowskie powinny ułatwić takim osobom otrzymanie niezbędnej wizy .

Artykuł 4

1. Każde państwo członkowskie powinno przyznać prawo stałego pobytu obywatelom innych państw członkowskich decydującym się na działalność gospodarczą na terytorium tego państwa w celu podjęcia pracy na własny rachunek, jeżeli na mocy Traktatu zostaną zniesione ograniczenia w odniesieniu do tej działalności.

Na potwierdzenie przyznanego prawa pobytu stałego, wydawany będzie dokument o nazwie „Karta pobytu obywatela państwa członkowskiego Wspólnot Europejskich”. Okres ważności tego dokumentu nie powinien wynosić mniej niż pięć lat od daty wystawienia i będzie automatycznie przedłużany.

Przerwy w pobycie nie przekraczające sześciu kolejnych miesięcy oraz nieobecność związana z odbywaniem służby wojskowej nie będą wpływać na ważność karty pobytu.

Ważna karta pobytu nie może zostać odebrana obywatelowi, o którym mowa w art. 1 a jedynie ze względu na ustanie zatrudnienia z powodu czasowej niezdolności do pracy na skutek choroby lub wypadku.

Każdemu obywatelowi państwa członkowskiego, którego nie dotyczą postanowienia pierwszego akapitu, a który na mocy ustawodawstwa innego państwa członkowskiego otrzymał zezwolenie na prowadzenie działalności na terytorium tego państwa, powinno zostać przyznane prawo pobytu na okres nie krótszy niż ten, na który przyznano mu zezwolenie na prowadzenie działalności.

Niemniej jednak, każdy obywatel, o którym mowa w ust. 1, i do którego w wyniku zmiany zatrudnienia odnoszą się postanowienia poprzedniego ustępu, powinien zachować kartę pobytu do czasu upływu terminu jego ważności.

2. Okres ważności prawa pobytu, przyznawanego osobom świadczącym usługi i korzystającym z usług, będzie równe okresowi świadczenia tych usług.

Jeśli ten okres przekroczy trzy miesiące, państwo członkowskie, na którego terytorium te usługi są świadczone wyda zezwolenie na pobyt na potwierdzenie udzielonego prawa pobytu.

Jeśli ten okres nie przekracza trzech miesięcy, dowód tożsamości lub paszport, na podstawie którego dana osoba wjechała na terytorium państwa, powinien stanowić wystarczający dokument legalizujący pobyt. Państwo członkowskie może jednak domagać się od osoby, o której mowa zgłoszenia swojej obecności na jego terytorium.

3. Członkowi rodziny, który nie jest obywatelem państwa członkowskiego powinien być wydany dokument stałego pobytu, o takim samym okresie ważności jak dokument wydany obywatelowi, na którego utrzymaniu pozostaje.

Artykuł 5

Prawo stałego pobytu będzie honorowane na całym terytorium państwa członkowskiego, którego dotyczy.

Artykuł 6

Państwo członkowskie nie będzie wymagać od ubiegającego się o kartę pobytu lub zezwolenie na pobyt złożenia żadnych innych dokumentów poza następującymi:

(a) dowodu tożsamości lub paszportu, na podstawie którego wjechał on na terytorium tego państwa,

(b) dowodu, potwierdzającego jego przynależność do jednej z kategorii osób, do których odnoszą się artykuły 1 i 4.

Artykuł 7

1. Dokumenty stałego pobytu przyznane obywatelowi któregoś z państw członkowskich powinny być wydawane i odnawiane bezpłatnie, bądź za opłatą, której wysokość nie przekracza opłat pobieranych od obywateli krajowych. Niniejsze postanowienia powinny również odnosić się do dokumentów i zaświadczeń niezbędnych do wydania i przedłużenia dokumentów stałego pobytu.

2. Wizy o których mowa w art. 3 ust. 2 powinny być wolne od odpłaty.

3. Państwa członkowskie podejmą niezbędne kroki w celu uproszczenia, na ile to możliwe, formalności i procedur otrzymywania dokumentów wymienionych w ust. 1.

Artykuł 8

Państwa członkowskie nie będą stosować odstępstw od postanowień niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem sytuacji uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego.

Artykuł 9

1. Państwa członkowskie podejmą wszelkie środki niezbędne do wdrożenia niniejszej dyrektywy w terminie sześciu miesięcy od jej przyjęcia i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

2. Państwa członkowskie powiadomią Komisję o poprawkach wniesionych do przepisów prawnych i administracyjnych w celu uproszczenia procedur prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług oraz procedur wydawania dokumentów niezbędnych do przemieszczania się i stałego pobytu osób, o których mowa w art. 1.

Artykuł 10

1. Do czasu wdrożenia niniejszej dyrektywy przez państwa członkowskie należy stosować postanowienia dyrektywy Rady z dnia 25 lutego 1964 roku dotyczącej zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług .

2. Dokumenty stałego pobytu wydane na mocy dyrektywy, o której mowa w ust. 1 pozostaną ważne do końca okresu na jaki zostały wystawione.

Artykuł 11

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 21 maja 1973 roku.

W imieniu Rady

E. GLINNE

Przewodniczący

DYREKTYWA RADY

z dnia 17 grudnia 1974 r.

dotycząca prawa obywateli jednego państwa członkowskiego do pozostania na terytorium innego państwa członkowskiego po zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej

(75/34/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 235,

uwzględniając ogólny program znoszenia ograniczeń swobody prowadzenia działalności gospodarczej¹, w szczególności jego tytuł II,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²;

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³;

a także mając na uwadze, co następuje:

zgodnie z dyrektywą Rady 73/148/EWG⁴ z dnia 21 maja 1973 r. dotyczącą zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenia usług, każde państwo członkowskie udziela prawo nieograniczonego pobytu obywatelom innych państw członkowskich, którzy podejmują działalność gospodarczą na jego terytorium w celu prowadzenia działalności na własny rachunek, jeśli zgodnie z Traktatem zniesiono ograniczenia w stosunku do tej działalności;

zwykle osoba przedłuża okres stałego pobytu na terytorium państwa członkowskiego pozostając w danym państwie po zakończeniu prowadzenia działalności na własny rachunek; w tym przypadku brak prawa do pozostania stanowi przeszkodę w realizacji swobody działalności gospodarczej; warunki na jakich takie prawo może być wykonywane w odniesieniu do zatrudnionych zostały określone w rozporządzeniu (EWG) nr 1251/705;

art. 48 ust.3 lit.d) Traktatu uznaje prawo pracowników do pozostania na terytorium danego państwa członkowskiego po zakończeniu pracy zawodowej na jego terytorium; art. 54 ust. 2 nie przewiduje wyraźnie takiego samego prawa dla osób pracujących na własny rachunek; jednak charakter działalności gospodarczej i powstałych relacji z państwem, w którym osoby

1 Dz.U. WE nr 2, z 15.01.1962, str. 36/62.

2 Dz.U. WE nr C 14, z 27.03.1973, str. 20.

3 Dz.U. WE nr C 142, z 31.12.1972, str. 12.

4 Dz.U. WE nr L 172, z 28.06.1973, str. 14.

5 Dz.U. WE nr L 142, z 30.06.1970, str. 24.

prowadziły swoją działalność oznacza, że osoby te są wyraźnie zainteresowane korzystaniem z tego samego prawa do pozostania na danym terytorium, jakie przysługuje pracownikom; w celu uzasadnienia powyższego działania, należy powołać się na postanowienie Traktatu umożliwiające jego podjęcie;

swoboda prowadzenia działalności gospodarczej w obrębie Wspólnoty wymaga, aby obywatele państw członkowskich mogli prowadzić działalność na własny rachunek kolejno w różnych państwach członkowskich nie narażając się przy tym na powstanie niekorzystnej sytuacji;

obywatel jednego państwa członkowskiego stale zamieszkujący na terytorium innego państwa członkowskiego powinien mieć zagwarantowane prawo do pozostania na tym terytorium w momencie, gdy zaprzestaje w tym państwie prowadzenia działalności na własny rachunek ze względu na osiągnięcie wieku emerytalnego lub z powodu trwałej niezdolności do pracy; prawo to należy również zagwarantować obywatelowi państwa członkowskiego, który po okresie działalności na własny rachunek i pobycie na terytorium drugiego państwa członkowskiego, podejmuje działalność na terytorium trzeciego państwa członkowskiego, podczas gdy nadal zachowuje na terytorium drugiego państwa miejsce swojego stałego zamieszkania;

w celu określenia warunków dla powstania prawa do pozostania, należy wziąć pod uwagę przyczyny, które spowodowały zakończenie działalności na terytorium państwa członkowskiego, a w szczególności różnicę między przejściem na emeryturę, normalnym i przewidywalnym zakończeniem aktywności zawodowej a trwałą niezdolnością do pracy, prowadzącą do przedwczesnego i nie dającego się przewidzieć zakończenia działalności;

należy określić warunki specjalne dla przypadków jeśli współmałżonek jest lub był obywatelem danego państwa członkowskiego, lub jeśli zakończenie działalności jest spowodowane wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową;

obywatel państwa członkowskiego, który prowadził działalność gospodarczą na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego i zakończył swoją aktywność zawodową, powinien mieć dostatecznie dużo czasu na podjęcie decyzji w sprawie miejsca docelowego zamieszkania;

wykonanie prawa do pozostania przez obywatela państwa członkowskiego pracującego na własny rachunek obejmuje rozszerzenie tego prawa na członków jego rodziny; w przypadku śmierci obywatela państwa członkowskiego, który pracował na własny rachunek, prawo do pozostania powinno być również uznane dla członków jego rodziny oraz powinno podlegać warunkom specjalnym;

osoby, do których stosuje się prawo do pozostania, powinny być traktowane na równi z obywatelami danego państwa, którzy zakończyli już swoją pracę zawodową,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Państwa członkowskie znoszą ograniczenia w zakresie prawa do pozostania na ich terytorium w stosunku do obywateli innego państwa członkowskiego na warunkach ustalonych w niniejszej dyrektywie, którzy prowadzili na ich terytorium działalność na własny rachunek, jak również w stosunku do członków ich rodzin wymienionych w art. 1 dyrektywy 73/148/EWG.

Artykuł 2

1. Każde państwo członkowskie przyznaje następującym osobom pracującym na własny rachunek prawo do stałego pozostania na swoim terytorium:

a) osobom, które w momencie zakończenia działalności osiągnęły wiek ustalony przez przepisy tego państwa za uprawniający do emerytury i które w danym państwie prowadziły działalność przez co najmniej dwanaście ostatnich miesięcy oraz zamieszkiwały stale i nieprzerwanie przez dłużej niż trzy lata.

Jeśli przepisy danego państwa członkowskiego nie przyznają prawa do emerytury określonym kategoriom osób pracujących na własny rachunek, wymóg wieku należy uznać za spełniony w momencie ukończenia przez beneficjenta 65 lat.

b) osobom, zamieszkującym na stałe i nieprzerwanie na terytorium danego państwa od ponad dwóch lat, które zaprzestają prowadzenia działalności z powodu trwałej niezdolności do pracy.

Jeśli niezdolność do pracy jest spowodowana wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, uprawniając daną osobę do otrzymania renty wypłacanej w całości lub częściowo przez organy danego państwa, warunek dotyczący długości stałego pobytu nie będzie wymagany.

c) osobom, które po trzyletnim nieprzerwanym okresie działalności i pobycie na terytorium danego państwa podejmują działalność na terytorium innego państwa członkowskiego, zamieszkując jednocześnie na terytorium państwa pierwszego, do którego z reguły wracają codziennie lub przynajmniej raz w tygodniu. Okresy działalności, dokonane w ten sposób na terytorium innego państwa członkowskiego uznaje się dla celów nabycia uprawnień wymienionych w punktach a) i b) za dokonane na terytorium państwa stałego zamieszkania.

2. Warunki dotyczące długości stałego pobytu i działalności, ustalone w ust. 1 lit. a) oraz warunek dotyczący długości stałego pobytu, ustalony w ust. 1 lit. b) nie stosują się, jeśli współmałżonek osoby pracującej na własny rachunek jest obywatelem danego państwa członkowskiego lub utracił narodowość owego państwa na skutek małżeństwa z tą osobą.

Artykuł 3

1. Każde państwo członkowskie uznaje prawo członków rodziny osoby pracującej na własny rachunek, o których mowa w art. 1, którzy zamieszkują z nią na stałe na terytorium danego państwa, do pozostania na stałe na danym terytorium, jeśli dana osoba nabyła prawo do pozostania na terytorium danego państwa zgodnie z art. 2. Prawo to będzie stosowane nawet po śmierci osoby, o której mowa.

2. Jeśli jednak osoba pracująca na własny rachunek umrze w okresie swojego życia zawodowego przed nabyciem prawa do pozostania na terytorium danego państwa, państwo to uzna prawo członków jego rodziny do pozostania na stałe na swoim terytorium pod warunkiem, że:

- osoba, o której mowa, w chwili zgonu zamieszkiwała na stałe i nieprzerwanie na terytorium państwa od co najmniej dwóch lat, bądź
- śmierć nastąpiła na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, bądź
- żyjący współmałżonek ma obywatelstwo tego państwa członkowskiego lub utracił je na skutek małżeństwa z tą osobą.

Artykuł 4

1. Pobyt stały w rozumieniu art. 2 ust. 1 i art. 3 ust. 2 może być poświadczony przez zwykłe środki dowodowe, używane w kraju pobytu. Na ciągłość nie mają wpływu chwilowe nieobecności, nie przekraczające łącznie trzech miesięcy w ciągu jednego roku, ani dłuższe nieobecności wynikające z obowiązku służby wojskowej.

2. Okresy przerwy w pracy zawodowej na skutek warunków niezależnych od danej osoby lub wynikające z choroby lub wypadku muszą być traktowane jako okresy pracy zawodowej w rozumieniu art. 2 ust. 1.

Artykuł 5

1. W celu wykonania prawa do pozostania na terytorium państwa, państwa członkowskie przyznają osobie uprawnionej termin dwóch lat od chwili, w której prawo to zaczęło mu przysługiwać, zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) i lit. b) oraz art. 3. W tym okresie beneficjent musi mieć możliwość opuszczania terytorium państwa członkowskiego bez uszczerbku dla prawa do pozostania.

2. Państwa członkowskie nie wymagają od danej osoby dopełnienia żadnych szczególnych formalności w celu korzystania z prawa do pozostania.

Artykuł 6

1. Państwa członkowskie przyznają osobom uprawnionym do pozostania prawo na pozwolenie na pobyt na ich terytorium, które powinno:

a) być wydane i przedłużane nieodpłatnie albo za opłatą, nie przekraczającą sumy opłat wymaganych od własnych obywateli za wydanie lub przedłużenie ważności dowodu osobistego;

b) być ważna na całym terytorium państwa członkowskiego, które je wydało;

c) mieć okres ważności na pięć lat i być automatycznie przedłużana.

2. Przerwy w pobycie nie przekraczające sześciu kolejnych miesięcy i dłuższe nieobecności wynikające z obowiązku służby wojskowej nie mogą mieć wpływu na ważność pozwolenia na pobyt.

Artykuł 7

Państwa członkowskie zapewnią osobom uprawnionym do pozostania na ich terytorium prawo równości traktowania, uznane przez dyrektywy Rady dotyczące zniesienia ograniczeń w zakresie swobody prowadzenia działalności gospodarczej, na podstawie tytułu III ogólnego programu, który przewiduje zniesienie owych ograniczeń.

Artykuł 8

1. Ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne, które są korzystniejsze dla obywateli pochodzących z innych państw członkowskich, nie zostaną naruszone przez tę dyrektywę.

2. Państwa członkowskie sprzyjają ponownemu przystosowaniu do prowadzenia działalności gospodarczej na swoim terytorium osobom pracującym na własny rachunek, które opuściły dane terytorium po długim okresie tam stałego zamieszkiwania i prowadzenia działalności i które pragną powrócić tam po osiągnięciu wieku emerytalnego, określonego w art. 2 ust.1 lit. a) lub osób, które są na stałe niezdolne do pracy.

Artykuł 9

Państwa członkowskie mogą odstąpić od niniejszej dyrektywy ze względu na porządek publiczny, bezpieczeństwo lub zdrowie publiczne.

Artykuł 10

1. Państwa członkowskie podejmą wszelkie środki niezbędne do wdrożenia niniejszej dyrektywy w terminie dwunastu miesięcy od jej notyfikacji i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

2. Po notyfikacji niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie będą informowały Komisję z wyprzedzeniem umożliwiającym jej przedstawienie swoich uwag dotyczących wszystkich późniejszych projektów ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych, które państwa te zamierzają przyjąć w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 11

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 17 grudnia 1974 r.

W imieniu Rady

M. DURAFOUR

Przewodniczący

DYREKTYWA RADY

z dnia 28 czerwca 1990 r.

w sprawie prawa stałego pobytu

(90/364/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, a w szczególności zaś jego art. 235,

uwzględniając wniosek Komisji,¹

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego,²

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,³

a także mając na uwadze, co następuje:

art. 3 lit. c Traktatu przewiduje, że działalność Wspólnoty obejmować będzie także, zgodnie z przepisami Traktatu, zniesienie pomiędzy państwami członkowskimi przeszkód w swobodnym przemieszczaniu się osób;

art. 8a Traktatu przewiduje, że rynek wewnętrzny musi zostać ustanowiony najpóźniej do dnia 31 grudnia 1992 r.; rynek wewnętrzny obejmuje przestrzeń bez granic wewnętrznych, w obrębie której, zgodnie z postanowieniami Traktatu, zapewniony jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału;

przepisy krajowe o prawie obywateli państw członkowskich do stałego pobytu na terenie państwa członkowskiego innego, niż ich własne muszą zostać zharmonizowane w celu zapewnienia takiej swobody przemieszczania się;

osoby korzystające z prawa stałego pobytu nie mogą stać się nieuzasadnionym obciążeniem dla finansów publicznych przyjmującego państwa członkowskiego;

prawo to może być rzeczywiście wykonywane jedynie wtedy, gdy przysługuje także członkom rodziny;

osoby korzystające z przepisów niniejszej dyrektywy winny być objęte rozwiązaniami administracyjnymi podobnymi do tych, które określone są zwłaszcza w dyrektywie 68/360/EWG⁴ i dyrektywie 64/221/EWG⁵;

¹ Dz.U. WE nr C 191, z 28.07.1989, str. 5 i Dz.U. WE nr C 26, z 3.02.1990, str. 22.

² Opinia wydana 13 czerwca 1990 r. (dotychczas nie opublikowana w *Dzienniku Urzędowym*).

³ Dz.U. WE nr C 329, z 30.12.1989, str. 25.

⁴ Dz.U. WE nr L 257, z 19.10.1968, str. 13

Traktat nie przewiduje, dla wykonania stosownych działań, uprawnień innych, niż określone w art. 235,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

1. Państwa członkowskie przyznają prawo stałego pobytu obywatelom innych państw członkowskich, którzy nie korzystają z tego prawa na mocy innych przepisów prawa wspólnotowego oraz członkom ich rodzin określonym w ust. 2, pod warunkiem, że oni sami oraz członkowie ich rodzin objęci są ubezpieczeniem chorobowym od wszelkich ryzyk w przyjmującym państwie członkowskim oraz mają wystarczające środki, by nie stać się obciążeniem dla systemu pomocy społecznej w przyjmującym państwie członkowskim podczas stałego pobytu.

Środki, o których mowa w zdaniu pierwszym uznane zostaną za wystarczające, jeżeli są wyższe niż poziom środków, poniżej którego przyjmujące państwo członkowskie może przyznać pomoc społeczną własnym obywatelom, uwzględniając okoliczności indywidualne osoby ubiegającej się oraz, o ile okaże się to stosowne, osoby przyjętej na terytorium na mocy ust. 2.

W przypadku, gdy zdanie drugie nie znajduje zastosowania w państwie członkowskim, środki, jakimi dysponuje osoba ubiegająca się, uznane zostaną za wystarczające, jeżeli są wyższe niż minimalna renta wypłacana z ubezpieczenia społecznego w przyjmującym państwie członkowskim.

2. Następujące osoby, bez względu na obywatelstwo, mają prawo osiedlenia się w innym państwie członkowskim wraz z posiadaczem prawa stałego pobytu:
 - a) współmałżonek oraz zstępni pozostający na jego utrzymaniu;
 - b) wstępni pozostający na utrzymaniu posiadacza prawa stałego pobytu lub jego współmałżonka.

Artykuł 2

1. Korzystanie z prawa stałego pobytu będzie dokumentowane poprzez wystawienie dokumentu znanego jako "Zezwolenie na pobyt stały obywatela państwa członkowskiego EWG", którego ważność może być ograniczona do pięciu lat na zasadzie odnawialności. Jednakże, państwa członkowskie mogą, jeśli uznają to za konieczne, wymagać odnowienia zezwolenia na pobyt stały po upływie pierwszych dwu lat pobytu stałego. Jeżeli członek rodziny nie jest obywatelem państwa członkowskiego, zostanie mu wystawiony dokument stałego pobytu o takiej samej ważności, co wystawiony osobie, na której utrzymaniu pozostaje.

⁵ Dz.U. WE nr 56, z 4.04.1964, str. 850/64

W celu wystawienia zezwolenia na pobyt stały lub dokumentu stałego pobytu, państwo członkowskie może wymagać jedynie przedstawienia ważnego paszportu lub dowodu tożsamości i udowodnienia, że osoba ta spełnia warunki określone w art. 1.

2. Art. 2, 3, 6 ust. 1 lit. a) i ust. 2 oraz 9 dyrektywy 68/360/EWG będą się stosować *mutatis mutandis* do osób korzystających z przepisów niniejszego rozporządzenia.

Współmałżonek i dzieci pozostające na utrzymaniu obywatela państwa członkowskiego mającego prawo stałego pobytu na terytorium państwa członkowskiego będą uprawnieni do podjęcia zatrudnienia lub działalności zarobkowej na własny rachunek w jakimkolwiek miejscu na terytorium tego państwa członkowskiego, nawet jeśli nie są obywatelami państwa członkowskiego.

Państwa członkowskie nie będą uchylać się od postanowień niniejszej dyrektywy, chyba, że na gruncie polityki publicznej, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. W takim przypadku stosować się będzie dyrektywa 64/221/EWG.

3. Niniejsza dyrektywa nie narusza istniejących przepisów o nabywaniu "drugiego domu".

Artykuł 3

Prawo stałego pobytu przysługiwać będzie tak długo, jak długo osoby korzystające z postanowień niniejszej dyrektywy spełniają warunki określone w art.1.

Artykuł 4

Komisja, nie dalej niż po trzech latach od wejścia w życie niniejszej dyrektywy i następnie w okresach trzyletnich, sporządzać będzie raport ze stosowania niniejszej dyrektywy i przedstawiać go Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 5

Państwa członkowskie wprowadzą w życie ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 30 czerwca 1992 r. Niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Artykuł 6

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, 28 czerwca 1990 r.

W imieniu Komisji

M. GEOGHEGAN-QUINN

Przewodniczący

DYREKTYWA RADY

z dnia 28 czerwca 1990 r.

w sprawie prawa stałego pobytu osób zatrudnionych i wykonujących działalność zarobkową na własny rachunek, które zakończyły działalność zawodową

(90/365/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, a w szczególności zaś jego art. 235,

uwzględniając wniosek Komisji,¹

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego,²

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,³

a także mając na uwadze, co następuje:

art. 3 lit. c Traktatu przewiduje, że działalność Wspólnoty obejmować będzie także, zgodnie z przepisami Traktatu, zniesienie pomiędzy państwami członkowskimi przeszkód w swobodnym przemieszczaniu się osób;

art. 8a Traktatu przewiduje, że rynek wewnętrzny musi zostać ustanowiony najpóźniej do dnia 31 grudnia 1992 r.; rynek wewnętrzny obejmuje przestrzeń bez granic wewnętrznych, w obrębie której, zgodnie z postanowieniami Traktatu, zapewniony jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału;

art. art. 48 i 52 Traktatu przewidują swobodę przemieszczania się pracowników i osób wykonujących działalność zarobkową na własny rachunek, która obejmuje prawo stałego pobytu w państwach członkowskich, w których wykonywana jest działalność zawodowa; zważywszy, że pożądanym jest, by prawo pobytu stałego przyznane było także osobom, które zakończyły działalność zawodową, nawet jeśli nie czyniły użytku w prawa swobodnego przemieszczania się podczas swego życia zawodowego;

osoby korzystające z prawa stałego pobytu nie mogą stać się nieuzasadnionym obciążeniem dla finansów publicznych przyjmującego państwa członkowskiego;

na mocy art. 10 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71, zmienionego przez rozporządzenie (EWG) Nr 1390/81, osoby pobierające świadczenia gotówkowe związane z emeryturą bądź

¹ Dz.U. WE nr C 191, z 28.07.1989, str. 5 i Dz.U. WE nr C 26, z 3.02.1990, str. 22.

² Opinia wydana 13 czerwca 1990 r. (dotychczas nie opublikowana w *Dzienniku Urzędowym*).

³ Dz.U. WE nr C 329, z 30.12.1989, str. 25.

inwalidztwem lub renty związane z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową zachowują uprawnienie do pobierania tych świadczeń i rent, nawet jeśli przebywają stale na terytorium innego państwa członkowskiego niż to, w którym usytuowana jest instytucja odpowiedzialna za wypłatę;

prawo to może być rzeczywiście wykonywane jedynie wtedy, gdy przysługuje także członkom rodziny;

osoby korzystające z przepisów niniejszej dyrektywy winny być objęte rozwiązaniami administracyjnymi podobnymi do tych, które określone są zwłaszcza w dyrektywie 68/360/EWG⁴ i dyrektywie 64/221/EWG⁵;

Traktat nie przewiduje, dla wykonania stosownych działań, uprawnień innych, niż określone w art. 235,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

1. Państwa członkowskie przyznają prawo stałego pobytu obywatelom innych państw członkowskich, którzy nie korzystają z tego prawa na mocy innych przepisów Prawa Wspólnotowego oraz członkom ich rodzin określonym w ust. 2, pod warunkiem, że oni sami oraz członkowie ich rodzin objęci są ubezpieczeniem chorobowym od wszelkich ryzyk w przyjmującym państwie członkowskim oraz mają wystarczające środki, by nie stać się obciążeniem dla systemu pomocy społecznej w przyjmującym państwie członkowskim w czasie stałego tam pobytu, oraz pod warunkiem, że objęci są ubezpieczeniem chorobowym od wszelkich ryzyk w przyjmującym państwie członkowskim.

Środki osoby ubiegającej się uznane zostaną za wystarczające, jeżeli są wyższe niż poziom środków, poniżej którego przyjmujące państwo członkowskie może przyznać pomoc społeczną własnym obywatelom, uwzględniając okoliczności indywidualne osoby przyjętej na terytorium na mocy ust. 2.

W przypadku, gdy zdanie drugie nie znajduje zastosowania w państwie członkowskim, środki, jakimi dysponuje osoba ubiegająca się, uznane zostaną za wystarczające, jeżeli są wyższe niż minimalna renta wypłacana z ubezpieczenia społecznego w przyjmującym państwie członkowskim.

2. Następujące osoby, bez względu na obywatelstwo, mają prawo osiedlenia się w innym państwie członkowskim wraz z posiadaczem prawa stałego pobytu:
 - a) współmałżonek oraz zstępni pozostający na jego utrzymaniu;
 - b) wstępni pozostający na utrzymaniu posiadacza prawa stałego pobytu lub jego współmałżonka.

⁴ Dz.U. WE nr L 257, z 19.10.1968, str. 13

⁵ Dz.U. WE nr 56, z 4.04.1964, str. 850/64

Artykuł 2

1. Korzystanie z prawa stałego pobytu będzie dokumentowane poprzez wystawienie dokumentu znanego jako "Zezwolenie na pobyt stały obywatela państwa członkowskiego EWG", którego ważność może być ograniczona do pięciu lat na zasadzie odnawialności. Jednakże, państwa członkowskie mogą, jeśli uznają to za konieczne, wymagać odnowienia zezwolenia na pobyt stały po upływie pierwszych dwu lat pobytu stałego. Jeżeli członek rodziny nie jest obywatelem państwa członkowskiego, zostanie mu wystawiony dokument stałego pobytu o takiej samej ważności, co wystawiony osobie, na której utrzymaniu pozostaje.

W celu wystawienia zezwolenia na pobyt stały lub dokumentu stałego pobytu, państwo członkowskie może wymagać jedynie przedstawienia ważnego paszportu lub dowodu tożsamości i udowodnienia, że osoba ta spełnia warunki określone w art. 1.

2. Art. 2, 3, 6 ust. 1 lit. a) i ust. 2 oraz 9 dyrektywy 68/360/EWG będą się stosować *mutatis mutandis* do osób korzystających z przepisów niniejszego rozporządzenia.

Współmałżonek i dzieci pozostające na utrzymaniu obywatela państwa członkowskiego mającego prawo stałego pobytu na terytorium państwa członkowskiego będą uprawnieni do podjęcia zatrudnienia lub działalności zarobkowej na własny rachunek w jakimkolwiek miejscu na terytorium tego państwa członkowskiego, nawet jeśli nie są obywatelami państwa członkowskiego.

Państwa członkowskie nie będą uchylać się od postanowień niniejszej dyrektywy, chyba, że na gruncie polityki publicznej, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. W takim przypadku stosować się będzie dyrektywa 64/221/EWG.

3. Niniejsza dyrektywa nie narusza istniejących przepisów o nabywaniu "drugiego domu".

Artykuł 3

Prawo stałego pobytu przysługiwać będzie tak długo, jak długo osoby korzystające z postanowień niniejszej dyrektywy spełniać będą warunki określone w art.1.

Artykuł 4

Komisja, nie dalej niż po trzech latach od wejścia w życie niniejszej dyrektywy i następnie w okresach trzyletnich, sporządzać będzie raport ze stosowania niniejszej dyrektywy i przedstawiać go Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 5

Państwa członkowskie wprowadzą w życie ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 30 czerwca 1992 r. Niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Artykuł 6

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, 28 czerwca 1990 r.

W imieniu Komisji

M. GEOGHEGAN-QUINN

Przewodniczący

DYREKTYWA RADY

z dnia 29 października 1993 r.

w sprawie prawa pobytu dla studentów

(93/96/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, a w szczególności zaś jego art. 7 ust.2,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomicznego - Społecznego³,

a także mając na uwadze, co następuje:

art. 3 lit. c) Traktatu postanawia, że Wspólnota będzie obejmowała – zgodnie z postanowieniem Traktatu - zniesienie przeszkód w swobodzie poruszania się pomiędzy państwami członkowskimi;

art. 8a Traktatu postanawia, że do dnia 31 grudnia 1992 r. musi zostać powołany rynek wewnętrzny;

rynek wewnętrzny stanowi obszar bez granic wewnętrznych, w obrębie którego zagwarantowany jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitałów, zgodnie z postanowieniami Traktatu;

zgodnie z postanowieniem Trybunału, art. 128 i 7 Traktatu zakazuje jakiegokolwiek dyskryminacji obywateli państw członkowskich w odniesieniu do szkolenia zawodowego we Wspólnocie;

dostęp dla obywatela jednego państwa członkowskiego do szkolenia zawodowego w innym państwie członkowskim zakłada dla tego obywatela prawo pobytu w tym innym państwie członkowskim;

w celu zagwarantowania dostępu do szkolenia zawodowego, powinny zostać ustalone warunki mogące ułatwić skuteczne korzystanie z prawa pobytu;

¹ Dz.U. WE nr C 166, z 17.06.1993 str. 16.

² Dz.U. WE. nr C 255, z 20.09.1993, str. 70 oraz Dz.U. WE nr C 315, z 22.11.1993.

³ Dz. U.WE nr C 304, z 10.11.1993, str. 1.

prawo pobytu dla studentów stanowi część zestawu powiązanych działań, mających na celu promocję szkolenia zawodowego;

beneficjenci prawa pobytu nie mogą stać się nieuzasadnionym ciężarem dla finansów publicznych państwa członkowskiego gospodarza;

w obecnym stanie prawa Wspólnoty, ustanowionego przez prawo kazusów Trybunału, pomoc przyznana studentom nie wchodzi w zakres Traktatu w rozumieniu jego art. 7;

prawo pobytu może być wykorzystane tylko wtedy, gdy jest ono również przyznawane małżonkowi oraz dzieciom uprawnionym do utrzymywania alimentów;

beneficjenci niniejszej dyrektywy powinni zostać objęci ustaleniami administracyjnymi, podobnymi do określonych przez dyrektywę Rady 68/360/EWG z dnia 15 października 1968 r. w sprawie znoszenia dla robotników i ich rodzin z państw członkowskich ograniczeń poruszania się i przebywania wewnątrz Wspólnoty⁴, oraz dyrektywy Rady 64/221/EWG z dnia 25 lutego 1964 r. w sprawie koordynacji szczególnych działań dotyczących poruszania się i zamieszkiwania obcokrajowców, które są uzasadnione na podstawie założeń polityki państwowej, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego⁵;

niniejsza dyrektywa nie odnosi się do studentów, którzy korzystają z prawa pobytu z tytułu prowadzenia obecnie lub w przeszłości działalności gospodarczej lub przynależności do rodziny migrującego robotnika;

swoim orzeczeniem z dnia 7 lipca 1992 r. w sprawie C-295/90, Trybunał anulował dyrektywę Rady 90/366/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie prawa pobytu dla studentów⁶, utrzymując w mocy skutki anulowanej dyrektywy aż do chwili wejścia w życie dyrektywy przyjętej na właściwej podstawie prawnej;

skutki dyrektywy 90/366/EWG powinny zostać utrzymane aż do dnia 31 grudnia 1993 r, dnia do którego państwa członkowskie wprowadzą w życie ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

W celu określenia warunków ułatwiających korzystanie z prawa pobytu oraz w celu zagwarantowania obywatelowi państwa członkowskiego, przyjętego do udziału w szkoleniu zawodowym w innym państwie członkowskim, dostępu do szkolenia zawodowego w sposób wykluczający dyskryminację, to państwo członkowskie uzna prawo pobytu dowolnemu studentowi, który jest obywatelem państwa członkowskiego oraz który nie korzysta z tego

⁴ Dz.U. WE nr L 257, z 19.10.1968, str. 13 dyrektywy z ostatnią zmianą dokonaną przez Umowę o Przystąpieniu z 1985 r.

⁵ Dz.U. WE nr 56, z 4.4.1964, str. 850/64.

⁶ Dz.U. WE nr L 180, z 13.7.1990, str. 30.

prawa w wyniku innych przepisów prawa Wspólnoty oraz małżonkowi tego studenta i dzieciom uprawnionym do otrzymywania alimentów, w przypadku gdy student ten zapewnia odpowiednie władze krajowe - poprzez złożenie oświadczenia lub za pośrednictwem innych przynajmniej równowartościowych środków alternatywnych, które może wybrać - że posiada on wystarczające środki, aby nie stał się on ciężarem dla systemu opieki społecznej państwa członkowskiego gospodarza w czasie ich przebywania; pod warunkiem że student ten jest zapisany w uznanej jednostce szkolnictwa w celu ukończenia szkolenia zawodowego w niej oraz, że podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu obejmującemu wszelkie rodzaje ryzyka w państwie członkowskim gospodarza.

Artykuł 2

1. Prawo pobytu zostanie ograniczone do okresu trwania przedmiotowego okresu wykształcenia. Prawo pobytu zostanie potwierdzone wystawieniem "pozwolenia na pobyt dla obywatela państwa członkowskiego Wspólnoty", którego ważność może zostać ograniczona do czasu trwania okresu wykształcenia lub do jednego roku, jeśli kurs trwa dłużej, w którym to przypadku pozwolenie to będzie corocznie odnawiane.

W przypadku, gdy członek rodziny nie posiada obywatelstwa państwa członkowskiego zostanie mu wystawiony dokument zezwalający na pobyt o takim samym terminie ważności, jak ten który jest wystawiany obywatelowi od którego jest on uzależniony.

W celu wystawienia pozwolenia lub dokumentu zezwalającego na pobyt państwo członkowskie może zażądać jedynie, aby wnioskodawca przedstawił ważny dokument tożsamości lub paszport oraz dostarczył dowodu na to, że spełnia on wymagania określone w art. 1.

2. Art. 2, 3 i 9 dyrektywy 68/360/EWG odnoszą się mutatis mutandis do beneficjentów niniejszej dyrektywy.

Małżonek i dzieci pozostające na utrzymaniu obywatela państwa członkowskiego posiadający prawo pobytu na terytorium państwa członkowskiego będą mieli prawo do podjęcia dowolnej pracy najemnej lub pracy na własny rachunek gdziekolwiek na terytorium tego państwa członkowskiego, nawet jeśli nie są oni jego obywatelami.

Państwa członkowskie nie będą uchylać przepisów niniejszej dyrektywy oprócz przypadków, gdy będzie ona niezgodna z polityką państwową lub polityką w stosunku do zdrowia i bezpieczeństwa publicznego; w takim przypadku zastosowanie będą miały art. 2 - 9 dyrektywy 64/221/EWG.

Artykuł 3

Niniejsza dyrektywa nie ustanawia prawa do wypłaty stypendiów na utrzymanie przez państwo członkowskie gospodarza na rzecz studentów korzystających z prawa pobytu.

Artykuł 4

Prawo pobytu obowiązuje tak długo, jak długo jego beneficjenci spełniają warunki określone w art.1.

Artykuł 5

Komisja sporządzi - nie później niż w ciągu trzech lat po dniu wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy oraz następnie w trzyletnich odstępach czasu - sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy oraz przedłoży je Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie.

Artykuł 6

Państwa członkowskie wprowadzą w życie ustawy, rozporządzenia i przepisy administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy przed dniem 31 grudnia 1993 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

W okresie poprzedzającym tę datę zostaną utrzymane w mocy postanowienia dyrektywy 90/366/EWG.

Gdy państwa członkowskie przyjmą powyższe przepisy, będą one zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

Artykuł 7

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, 29 października 1993 r.

W imieniu Rady

R. URBAIN

Przewodniczący

LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW

do projektu ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 16 kwietnia 2002 r.

Obszar Negocjacyjny: „Swobodny przepływ osób”
Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa Polski w Unii Europejskiej
Rozdział 2, priorytet 2.1.

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem jego dostosowawczego charakteru
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem
3.	Zestawienie przepisów dostosowujących projektowanej ustawy z odpowiednimi przepisami Unii Europejskiej (tabela zgodności)
4.	Akty wykonawcze: <ol style="list-style-type: none">1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt i zezwolenia na pobyt czasowy oraz decyzji wydanych w tych sprawach obywatelom Unii Europejskiej oraz członkom ich rodzin.2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wzoru karty pobytu obywatela Unii Europejskiej oraz dokumentu pobytu.
5.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 30 kwietnia 2002 r.
6.	Tłumaczenia następujących aktów prawa Unii Europejskiej, w wersji papierowej i elektronicznej: <ol style="list-style-type: none">1. Dyrektywa Rady 64/221/EWG z dnia 25 lutego 1964 r. w sprawie koordynacji środków specjalnych związanych z przepływem i pobytem stałym, cudzoziemców, uzasadnionych względami porządku, bezpieczeństwa i zdrowia publicznego.2. Rozporządzenie Rady (EWG) 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty.3. Dyrektywa Rady 68/360/EWG z dnia 15 października 1968 r. dotycząca zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego na obszarze Wspólnoty pracowników państw członkowskich i ich rodzin.4. Rozporządzenie Rady (EWG) 1251/70 z dnia 29 czerwca 1970 r. w sprawie prawa pracowników do pozostania na terytorium państwa członkowskiego po zakończeniu zatrudnienia w tym państwie.5. Dyrektywa Rady 73/148/EWG z dnia 21 maja 1973 r. dotycząca zniesienia ograniczeń w zakresie przepływu i pobytu stałego obywateli państw członkowskich w obrębie Wspólnoty w odniesieniu do prowadzenia działalności gospodarczej i usług.6. Dyrektywa Rady 75/34/EWG z dnia 17 grudnia 1974 r. dotycząca prawa

	<p>obywateli jednego państwa członkowskiego do pozostania na terytorium innego państwa członkowskiego po zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>7. Dyrektywa Rady 90/364/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie prawa stałego pobytu.</p> <p>8. Dyrektywa Rady 90/365/EWG z dnia 28 czerwca 1990 r. w sprawie prawa stałego pobytu, osób zatrudnionych i wykonujących działalność zarobkową na własny rachunek, które zakończyły działalność zawodową.</p> <p>9. Dyrektywa Rady 93/96/EWG z dnia 29 października 1993 r. w sprawie prawa pobytu studentów.</p>
--	--